

Rujána – významná oblast cestovního ruchu

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Tolstého 16, 586 01 Jihlava

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Milan Doležálek
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Rujána - významná oblast cestovního ruchu.
Cíl práce:	Komplexní charakteristika modelové oblasti - ostrov Rujána. Analýza současného stavu - návštěvnost Rujány a perspektiva cestovního ruchu.

Prof.PhDr. Petr Chalupa, CSc.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ .

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 15. 12. 2011

.....

Podpis

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat především vedoucímu mé bakalářské práce Prof. PhDr. Petru Chalupovi CSc. za odborné vedení, výbornou spolupráci a obdivuhodnou ochotu. Dále samozřejmě také celé mé rodině za podporu, kterou mi poskytovali po celou dobu tvorby mé práce.

**VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ
JIHLAVA**

Katedra cestovního ruchu

Rujána – významná oblast cestovního ruchu

Bakalářská práce

Autor: Milan Doležálek

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Petr Chalupa CSc.

Jihlava 2012

Anotace

DOLEŽÁLEK, Milan: Rujána – významná oblast cestovního ruchu. Vysoká škola polytechnická v Jihlavě. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce Prof. PhDr. Petr Chalupa CSc. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava 2012.

Bakalářská práce se zabývá průzkumem a komplexní charakteristikou významných veličin cestovního ruchu v modelové oblasti německého ostrova Rujány. Cílem je zhodnocení jejího komplexního stavu po změnách a deteriorizaci antropogenními vlivy, především rekreací. Obecný úhel pohledu je brán v kontextu k cestovnímu ruchu. V teoretické části se zabývá všeobecnými geografickými faktory, sociodemografickou analýzou, historií a podmínkami vzniku a rozvoje cestovního ruchu.

V praktické části se zaměřuje na nejvýznamnější atraktivity cestovního ruchu, lokalizační předpoklady oblasti a vyhodnocení dotazníku. Šetření probíhalo osobním dotazováním.

Klíčová slova:

Oblast cestovního ruchu. Analýza destinace. Lokalizační předpoklady. Ostrov Rujána.

Anotation

DOLEŽÁLEK, Milan: Rügen – Significant region of tourism. College of Polytechnics Jihlava. Department of tourism. Leader of work Prof. PhDr. Petr Chalupa CSc. Degree of qualification: bachelor. Jihlava 2012.

In my bachelor thesis, I deal with a comprehensive survey, research and characterization of significant quantities of tourism in the model of German Island Rügen. The aim is to assess its overall condition changes and deterioration of anthropogenic impacts, especially relaxation. The general point of view is taken in the context of tourism. The theoretical part deals with the general physical geography, socio-demographic analysis, the terms of the creation and development of tourism, transport accessibility and theories of economic analysis. In the practical part is concerned with assessing the most important tourist attractions, the localization requirements and evaluation of questionnaire which was investigated throughout personal questioning.

Key words:

Tourism area. Destination analysis. Localization requirements. Island Rügen.

Předmluva

Důvodem výběru tématu je skutečnost, že od roku 2001 – 2005 jsem se účastnil šesti pracovních stáží (v délkách 3 měsíce až 2 let) jako vedoucí nápojového baru v Aparthotelu Rialto, nacházejícího se v největším, nejstarším a nejvýznamnějším rekreačním letovisku Ostseebad Binz na ostrově Rujána. Tato skutečnost mi umožnila důkladně poznat ostrov a získat řadu cenných informací a materiálů o cestovním ruchu v této turisticky významné atraktivní destinaci.

Vnitřní touha mne díky více než kladnému osobnímu vztahu k ostrovu vedla k možnosti přiblížení této modelové oblasti obyvatelům ČR co možná nejatraktivnější formou.

Obsah

Úvod a cíl.....	17
1. Teoretická část - Komplexní charakteristika ostrova Rujána	18
1.1 Fyzická geografie.....	18
1.2 Geomorfologie modelového území	18
1.3 Geografický rozbor modelového území	19
1.3.1 Ohrožení zemětřesnými roji.....	19
1.3.2 Současná vulkanická aktivita.....	20
1.4 Geografické vymezení zkoumané oblasti	20
1.5 Přírodní podmínky	21
1.6 Hydrogeologické vymezení modelové oblasti.....	21
1.6.1 Charakteristika Baltského moře.....	22
1.7 Biodiversita a její přírodní podmínky	23
1.7.1 Druhové spektrum fauny	23
1.7.2 Druhové spektrum flory.....	24
1.8 Historie modelové oblasti	25
1.8.1 První osídlení – kmen Ránů.....	25
1.8.2 Vývoj označení ostrova Rügen	25
1.9 Christianizace Rujány	26
2. Sociodemografická analýza	26
2.1 Demografický rozbor oblasti – vývoj počtu obyvatel	26
2.2 Demografický rozbor oblasti – vývoj věku obyvatel.....	27
2.3 Demografický rozbor oblasti – vývoj cizojazyčných menšin a etnik	28
2.4 Demografický rozbor oblasti – vzdělání.....	29
2.5 Demografický rozbor oblasti – nezaměstnanost.....	29
2.6 Podmínky rozvoje cestovního ruchu v modelové destinaci Rujána – dopravní služby	29
2.6.1 Silniční doprava	30
2.6.2 Silniční spojovací most Rügendamm	31
2.6.3 Silniční spojovací most Rügenbrücke.....	32
2.6.4 Silniční základna na ostrově	32
2.6.5 Cestovní doklady podporující rozvoj cestovního ruchu v oblasti.....	32
2.6.6 Lodní doprava	33
2.6.7 Výroba rybářských bárek na Rujáně.....	33
2.6.8 Přístavy na Rujáně	33
2.6.9 Lodní osobní doprava	34

2.6.10	Letecká doprava	34
2.6.11	Železniční doprava	35
2.7	Ekonomická analýza ostrova v kontextu cestovního ruchu	36
2.7.1	Etapy vývoje cestovního ruchu na Rujáně	38
2.7.2	Prvopočátky cestovního ruchu	38
2.7.3	Vzestup lázeňství na Rujáně	38
2.7.4	Výstavba předválečné lázeňské infrastruktury	39
2.7.5	Cestovní ruch na Rujáně v době II. Světové války	39
2.7.6	Cestovní ruch v režii SSSR	40
2.7.7	Divoká léta na ostrově „po pádu zdi“	41
2.7.8	Čechoslováci na Rujáně	41
2.8	Teorie analýzy cestovního ruchu	42
2.8.1	Organizace a řízení cestovního ruchu ve Spolkové republice Německo ..	42
2.8.2	Marketingové členění regionu z hlediska cestovního ruchu	42
2.8.3	Řídící orgány cestovního ruchu v regionu	43
2.8.4	Fenomén domácího cestovního ruchu	44
3.	Lokalizační předpoklady destinace	45
3.1	Nejvýznamnější centra a atraktivity cestovního ruchu v oblasti	45
3.1.1	Ostseebad Binz	45
3.1.2	Sassnitz	47
3.1.3	Göhren	47
3.1.4	Sellin	47
3.1.5	Baabe	48
3.1.6	Stralsund	48
3.2	Přírodní a kulturní potenciál oblasti	49
3.2.1	Křídové útesy	49
3.2.2	Kap Arkona	49
3.3	Technicky významné památky oblasti	50
3.3.1	Neu Mukran	50
3.3.2	Kolos Prora	50
3.3.3	Úzkorozchodná železnice Rasender Roland	51
3.4	Volnočasové aktivity na Rujáně	51
3.4.1	Zábavní park Gingst	51
3.4.2	Störtebeker Festspiele	52
3.5	Nejvýznamnější historické osobnosti se vztahem k Rujáně	52
4.	Grafické vypracování výzkumu	53

4.1 Lukrativnost Rujány jako modelové oblasti pro České občany v rámci letní dovolené.....	54
4.1.2 Jste Žena x Muž	54
4.1.2 Pocházíte z ČR ?	54
4.1.3 Jak trávíte převážně letní dovolenou v zahraničí?	55
4.1.4 Vnímáte Německo jako destinaci pro letní prázdninovou dovolenou?	55
4.1.5 V případě vlastní dopravy považujete vzdálenost 700 km za lehce překonatelnou?	56
4.1.6 Při výběru letní dovolené upřednostňujete?.....	56
4.1.7 Jaké moře si představíte pod pojmem evropská letní dovolená?	57
4.1.8 Jaké je vaše současné zaměstnání?	57
4.2 Dotazník č. 2	58
4.2.1. Jaký je hlavní důvod Vaší návštěvy tohoto regionu?	58
4.2.2 Jste v tomto regionu poprvé?	58
4.2.3 Jak dlouhý je plánovaný pobyt v oblasti?	58
4.2.4 V jakém typu zařízení jste ubytován (a)?	59
4.2.5 Z jaké vzdálenosti jste přijel (a)?	59
4.2.6 Jaký dopravní prostředek jste při cestě do tohoto regionu použil (a)?	59
4.2.7 Jak je Vaše cesta organizována?	60
4.2.8 S kým jste přicestoval (a)?	60
4.2.9 Zvažujete do budoucna opakování Vaší návštěvy tohoto regionu?	60
5. Závěr	61
Informační zdroje.....	64
Tištěné zdroje.....	64
Internetové zdroje	65
Obrazová příloha zdroje:	72
Obrazová příloha:	73
Příloha -Dotazník - Výzkum lukrativnosti ostrova Rujána (Německo) pro české spoluobčany v rámci letní dovolené.....	75

Úvod a cíl

„Slabosti žen nadchnou muže, slabosti mužů pohoršují ženy.“

Gerhart Hauptmann, Rujána

Tato Bakalářská práce se zaměřuje primárně na severovýchodní pobřeží Německé spolkové republiky, především pak oblast Baltského moře (*Ostsee*) a zejména pak na největší německý ostrov Rujána (*Rügen*). Hlavním posláním a cílem této práce je seznámit čtenáře s komplexní analýzou současného stavu cestovního ruchu na území spolkové země Mecklenburg – Vorpommern v modelové oblasti Rujána. Je doplněna o perspektivu, doporučení a zhodnocení nejen možnosti dalšího udržitelného rozvoje cestovního ruchu v následujících letech, ale také možnost zvýšení návštěvnosti českými turisty.

V zájmu naplnění cíle je bakalářská práce rozdělena do tří logicky navazujících kapitol. První kapitola pojednává o historickém vývoji zkoumaného území, což následně usnadní orientaci o vývoji a aktuálním zaměření, stavu, formách a druzích cestovního ruchu. Současně je zaměřena na teoretické vymezení zkoumaného problému. V druhé kapitole jsou zpracována a analýze podrobena data zjištěná v hlavní letní sezóně na ostrově Rujána. Byla zjištěna na základě vlastních písemných dotazníků a ústním šetřením. Jsou doplněna o tabelární a grafické přehledy ve výzkumné části doplněn o autorovo vlastní vysvětlení a zhodnocení na optimální využití potenciálu celého regionu pro cestovní ruch, za předpokladu respektování aktuálních trendů na tomto největším německém ostrově.

Nad rozšířenějším využitím destinace jako finálního potencionálního cíle letní dovolené českým občanům se autor pouze okrajově zamýšlí, vzhledem k rozsáhlosti tématu bych toto doporučil jako předmět a podklad další výzkumné akademické činnosti.

1. Teoretická část - Komplexní charakteristika ostrova Rujána

První kapitola je věnována komplexní charakteristice ostrova Rujána a slouží k bližšímu seznámení se s podstatnými teoretickými a geografickými přehledně popsány pojmy a fakty, které jsou v navazujících kapitolách blíže analyzovány. Současné jsou zde chronologicky popsány vývojové stupně ostrova zakončené lokalizačními předpoklady a představením modelové destinace.

1.1 Fyzická geografie

Nejednoznačné vymezení geomorfologického územního rozdělení severního Německa a ostrova Rujány vychází z různého pohledu geologů jednotlivých kontinentů. V této práci se autor orientuje podle znaku, založeném na geomorfologické příbuznosti a blízkosti, tedy geologickou minulostí.

V souvislosti s dělením antropogeografickým je užito pouze v případě Středoněmecké vysočiny, kde se uplatňují hranice motivované geograficky^[5].

1.2 Geomorfologie modelového území

Německý Spolkový úřad pro ochranu přírody (Bundesamt für Naturschutz) legislativně definuje celkem 69 krajinných jednotek (Naturräumliche Haupteinheiten), které se strukturálně dělí do 7 hlavních velkých celků, jež odpovídají přibližně úrovni českých subprovincií^[11]:

- Severozápadoněmecká nížina „(*Nordwestdeutsches Tiefland*)“
- Severovýchodoněmecká nížina „(*Nordostdeutsches Tiefland*)“
- Západní středohoří „(*Westliches Mittelgebirge*)“
- Východní středohoří „(*Östliches Mittelgebirge*)“
- Jihozápadní středohoří „(*Südwestliches Mittelgebirge / Stufenland*)“
- Alpské předhůří „(*Alpenvorland*)“
- Alpy „(*Alpen*)“

Nejvyšším pohořím Německé spolkové republiky jsou třetihorně zvrásněné Alpy. Jsou jedinými německými velehorami a s nejvyšší horou celého Německa Zugspitze - 2.962 m .n. m. je řadíme do horstev Alpsko-himálajského systému ^[39].

Celý stát protíná Středoněmecká vysočina, která nabývá na nadmořské výšce směrem od zkoumané oblasti severního pobřeží k jihu.

Mezi nejnižší území Německa patří celá spolková země Mecklenburg - Vorpommern, ve které se Rujána nachází. Nejnižší položený bod Německa tvoří proláklna 3,54 metrů pod úrovní mořské hladiny u Neuendorf-Sachsebande, nedaleko odsud se také nejhlubší zatopený bod Hemmelsdorfer See 39,10 metrů p.ú.m. ^[6].

1.3 Geografický rozbor modelového území

Spolková země Mecklenburg – Vorpommern, stejně jako samotná Rujána získaly svůj tvar v průběhu poslední doby ledové ^[14].

Dnes v cestovním ruchu známé široké a mělké zátoky Bodden, mají svůj původ v období postglaciálních.

„Břehy na ostrově jsou s výjimkou národního parku Jasmund nízké a většinou velmi členité. Vyskytuje se zde velké množství písčných kos, přesypů a dun. Celý reliéf ostrova je tvořen lehce zvlněnou kopcovitou rovinou s valy koncových morén, které překrývají vápence pocházející z období trias“ ^[14].

1.3.1 Ohrožení zemětřesnými roji

Celá spolková země Mecklenburg Vorpommern se nachází na euroasijské kontinentální desce, díky čemuž zde zemětřesení nedosahuje vyšších hodnot. Zemětřesení se zde projevuje většinou ve formě *zemětřesných rojů*, trvajících týdny až měsíce. Ostrov Rujána od doby svého trvalého osídlení *zasažen zemětřesením zásadně nebyl*, mnohokrát však byla pozorována zvýšená vulkanická podmořská činnost, spojená s přílivovými vlnami.

Vulkanické horniny však jsou němým svědkem aktivní vulkanické činnosti na tomto území. V současnosti především pohoří Eifel v Porúří představuje kvalitní zdroj informací o dřívější aktivitě. Tato oblast zůstává současně nejaktivnější. *Neznatelné otřesy jsou každodenní, výraznější zemětřesení je zde v průměru třikrát ročně* ^[38].

1.3.2 Současná vulkanická aktivita

Německé prameny však v současné době neuvádí žádnou činnou (aktivní) sopku, přesto odborníci nevyklučují možnost erupce (zejména v oblasti Erzgebirge a Eifel).

Poslední výraznou zaznamenanou vulkanickou aktivitou na území Německé spolkové republiky v letošním roce 2011 tvoří dva záznamy ^[20].

„Ve čtvrtek 14. 02. 2011 zasáhlo zemětřesení oblast 50° 23' sev. šířky a 7° 45' východní délky a dosahovalo síly 4,5 Magnituda.

Hypocentrum, tedy skutečné místo vzniku otřesů, se nacházelo 6 km pod povrchem, epicentrum se nacházelo nedaleko města Koblenz.

Dne 04. 09. 2011 – 08. 09. 2011 zasáhlo zemětřesení oblast Porúří.

Epicentrum se nacházelo v městě Moers a síla byla 4,2 ML Magnituda“ ^[38].

1.4 Geografické vymezení zkoumané oblasti

„Ostrov Rujána se řadí svou rozlohou 978 km² na první místo v pořadí německých ostrovů řazených dle rozlohy území. Je zde však nutno upřesnit fakt, že tato suma pokrývá i plochu více jak 30 malých ostrovů a písčných ostrůvků. V celkovém pořadí ostrovů Baltského moře potom zaujímá pěkné 9. místo“ [BRANSCHIED; B.; 2000].

Nejvýznamnější ostrovy Rujány jsou Hiddensee, Ummanz, Liebitz, Heuwiese, Öhe, Liebes, Urkevitz, Beuchel, Vilm a Tollow. Z poloostrovů Rujány jsou to především Mönchgut, Zudar, Drigge, Glewitzer Ort, Jasmund, Wittow, Bug a Pulitz ^[10].

Celková délka pobřeží činí neuvěřitelných 574 km, z čehož je 63,2 km pláží s neomezeným využitím. Celková délka ze severu na jih měří 51,4 km a ze západu na východ 42,8km ^[30].

1.5 Přírodní podmínky

Nejvyšším místem ostrova je hora Piekberg (Stubnitz), tyčící se 161 m. n. m. nad zdejší rovinatou krajinou ^[10].

Samotný ostrov dělíme z hlavního geografického hlediska na 4 hlavní jádra – báze Rügen -střed, báze Wittow - sever, báze Jasmund - severovýchod a báze Granitz – jihovýchod ^[34].

Z environmentálního hlediska ochrany přírody náleží ostrov Hiddensee do národního parku Vorpommersche Boddenlandschaft, který má vzhledem k mimořádné koncentraci mokřadů a specifických přírodních podmínek mezinárodní význam ^[19].

V roce 1991 byla celá jihovýchodní část ostrova přijata na listinu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Dosáhla toho svými jedinečnými přírodními podmínkami z pozdní doby ledové. Park tvoří celkem 235 km², z čehož přísně chráněná zóna jádra tvoří 3,5 km² a chráněná oblast druhého stupně 32 km² ^[36].

Severovýchodní část ostrova Rujána je od roku 1990 součástí národního parku Jasmund ^[30], který je svou rozlohou nejmenším národním parkem spolkové země Mecklenburg – Vorpommern ^[34].

Ten však v současné době trpí dlouhodobou erozí. Jednotlivé, až 100 m dlouhé kusy křídý s objemem dosahujícím 10.000m³ se nenávratně sesouvají do moře^[14]. Poslední tento jev jsme mohli pozorovat tento rok 16. 8. 2011^[2] a v nedávné minulosti byl významný např. rok 2005, kdy při sesuvu zemřela bohužel jedna osoba ^[30].

Zalesněná plocha ostrova činí 15.407 ha ^[34].

Zbytek ostrova tvoří přírodní park Naturpark Rügen.

1.6 Hydrogeologické vymezení modelové oblasti

Na Rujáně se setkáváme takřka se všemi druhy přírodních vod.

Prostou sladkovodní můžeme najít v místních potocích a jezerech, s výjimkou Schmachtersee se jedná však většinou o jezera menších rozměrů, příp. lehkých brakických vod.

S vodou minerální se setkáme většinou v podobě termálních pramenů, jejichž teplota např. v Ostseebad Binz dosahuje až 34°C ^[19].

Slanou vodu na Rujáně nelze přesně specifikovat.

V mnoha oblastech ji lze lokalizovat vzhledem k vyššímu obsahu soli, obecně se však celá *oblast Baltského moře dá definovat jako čistě brakická voda* ^[6].

1.6.1 Charakteristika Baltského moře

Původ názvu pochází z původního latinského označení Mare Balticum, což vzniklo odvozením od gótského kmene Baltů. Výraz Balt by se dal přeložit gótsky jako smělý, litevsky potom jako bílý ^[4].

Baltské moře (Ostsee, Østersøen, Östersjön, Itämeri, Läänemeri, Baltijas jūra, Baltijos jūra, Балтийское море, Morze Bałtyckie, Bałtyk, Bólt) ^[4].

Baltské moře na severu Německé spolkové republiky kopíruje celé pobřeží spolkové země Mecklenburg – Vorpommern.

Atlantský oceán je od Baltu oddělen Severním mořem průlivy Skagerrak a Kattegat, se Severním mořem je pak propojen Kielským průplavem ^[3].

Je to moře typické svou nízkou teplotou, která je v letních měsících 17 - 19°C. Výjimku tvoří chráněné mělké zátoky – Bodden, kde moře dosahuje teploty až 19 - 22°C ^[4].

Současně se jedná o nejméně slané moře na světě, na kterém se navíc takřka vůbec neprojevují slapové jevy ^[3].

Celé Baltské moře je považováno za největší zásobárnu brakické vody na světě díky průměrným hodnotám obsahu soli 0,7-0,8 ‰ a odhadovanému množství vody 20.000km³ ^[3].

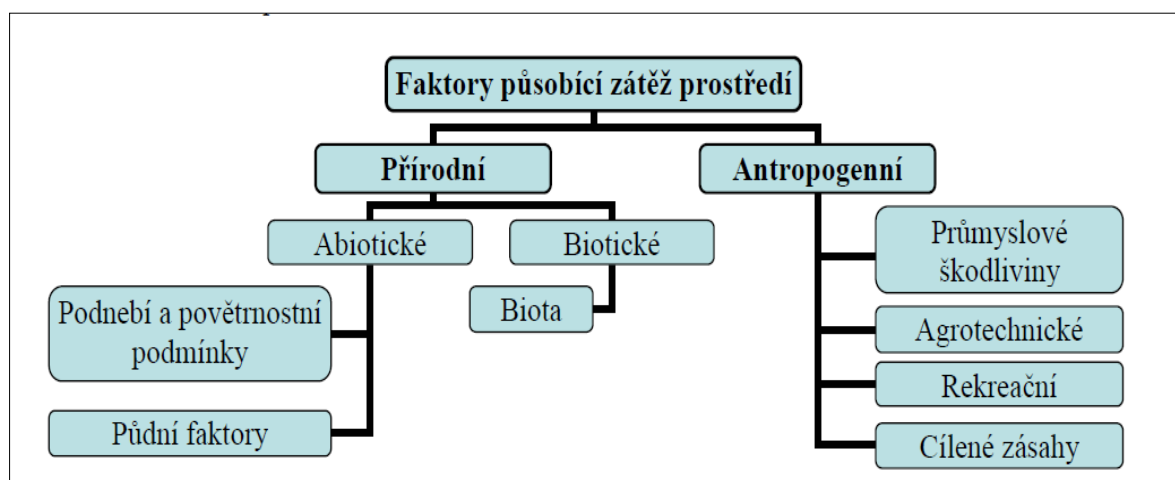
Moře je kvalitativně velmi čisté a regeneračně velice schopné a aktivní.

Mechanické čištění části pobřeží, které je využíváno v cestovním ruchu, tak probíhá zpravidla pouze 3* ročně. Bývá financováno z veřejných financí místní samosprávy. Technickými prostředky se naplavené mořské řasy a nánosy, jež jsou k pobřeží připraveny mořskými proudy kumulovány a následně odvezeny k druhotnému zpracování v regionálním zemědělském průmyslu.

1.7 Biodiversita a její přírodní podmínky

Hlavní diverzifikované biotopy: rozlehlé lesy, skály, rašeliniště, národní parky a přírodní rezervace, louky, laguny, jezera, moře, mokřady.

Ostrov nabízí k poznávání mnoho zcela neznámých unikátních exemplářů v každém ročním období, díky čemuž je vyhledáván odborníky a amatéry z celého světa.



Obr. č. 1: Faktory působící zátěž životního prostředí

1.7.1 Druhové spektrum fauny

Z nejrozšířenějších druhů zvířat lze jmenovat lesní zvěř a vodní živočichy.

Nejčastěji se vyskytuje: Prase divoké (*Sus scrofa*), Srnec obecný (*Capreolus capreolus*), Daňek skvrnitý (*Dama dama*), Liška obecná (*Vulpes vulpes*) a Muflon (*Ovis musimon*) [BRANSCHIED; B.; 2000].

Vodní svět je zastoupen mořskými rybami žijícími v brakických vodách, plazy a žábami. Jsou zastoupeny především celosvětově nejhojnější ryba Sled' obecný (*Clupea harengus*), Úhoř říční (*Anguilla anguilla*) a Candát obecný (*Sander lucioperca*) (BRANSCHIED; B.;2010).

Z ptačí říše je zastoupena nejčastěji Sova (*Strigiformes*), Racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*), Labuť velká (*Cygnus olor*) a vzhledem k mokřadům neznámější brodivý pták Čáp bílý (*Ciconia ciconia*) či Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*).

V březnu roku 2006 Rujána zažila velice nepříjemnou situaci, kdy byl ostrov zamořen virem ptačí chřipky. Jedna nalezená infikovaná kočka a labuť rozpoutaly hotové šílenství. Mnoho zvířat a chovů muselo být utraceno a nejen celé Německo čekalo, jak se ostrov podaří znovu oživit. Jan Hošek z Českého Rozhlasu doslova citoval ^[26]:

„Rujána je ostrov, který má křížem krážem projetý a prochozený nejeden Čech. Zatímco za komunistické éry nebyla dovolená na tomto severoněmeckém ostrově považována zrovna za výhru, v posledních letech prošla Rujána obdivuhodnou proměnou. V létě se tam valí tisíce turistů za pobytem, který rozhodně nepatří k nejlevnějším. Jak tomu ale bude letos, to nikdo netuší... S velkou nepříjemnou neznámou, o kterou nikdo z obyvatel nestál, přiletěli na ostrov ptáci“

Z globálních, mediálně a masově sledovaných virů poslední doby (BSE, H1N1) nebyl na Rujáně hlášen zvýšený výskyt ani v jednom případě.

Ostrov naštěstí všechny viry a infekce dosud přečkal takřka bez jakékoliv úhony.

1.7.2 Druhové spektrum flory

Vzhledem k atypickému klimatu ostrova a velkému množství mokřadů je zde také rozsáhlé spektrum zahrnující mnoho druhů i zcela neznámých rostlin.

Setkat se můžeme s typicky středomořskými rostlinami, alpskými endemity, skandinávskými lišejníky i širokou druhovou pestrostí masožravých rostlin^[36].

Mezi typické rostliny patří bobuloviny, mezi návštěvníky Rujány vzhledem k příznivým zdravotním vlivům vyhledávaný Rakytník řešetlákový (*Hippophae rhamnoides*)^[30].

Pro Rujánu se jedná o domestikovaný rostlinný druh, pocházející z Ruska. Vyznačuje se především oranžovými kyselými bobulemi rostoucími na trnitých keřích, z nichž se vyrábí léčivé sirupy, pálenky, džusy a zmrzliny^[24].

1.8 Historie modelové oblasti

Historický původ označení ostrova německým jménem „Rügen“ není dodnes zcela vyjasněn. Zcela oprávněně se však můžeme domnívat, že souvisí s prvními obyvateli ostrova.

1.8.1 První osídlení – kmen Ránů

Již v 7. stol. n. l. ostrov obýval polabský kmen Slovanů, kteří byli nazýváni Ránové. Tento kmen v odborné literatuře nalezneme také pod označením Raňané, Regini, Rani, Runi, Rugiani, Rugi či Ruiani^[33].

1.8.2 Vývoj označení ostrova Rügen

Tento rod se počítá mezi Pomořany. „*Označuje ostrov Rujána v různých vývojových fázích jako území Ruja, Rana, Rugia, Rujania, Ruija, Roijen, Rujen, Ruigen, Reyen, Rhugeh až vývojová fáze došla do současného Rügen*“ [BRANSCHIED; B; 2000].

Střediskem tohoto ostrova byl Svantovitův chrám v Arkoně (Orekunda, Orekonda, Arkún, Arkon - dnešní Cap Arkona^[33] a nedaleká rybářská obec Witt na poloostrově Vítově (Wittow).

Hlavním sídlem ránských knížat však byla ale Korenica (Carentium, Charenz), kterou dnes známe jako město Graz, kde byl chrám Ranovitův^[33]. Dalším významným střediskem byla například Gora = Bergen, dnes hlavní správní město ostrova.

Dle archeologických vykopávek se dá soudit, že Rujána je osídlena od neolitu (Lubbock; J.; 1865). Roku 1168 zničili Dánové (*Valdemar I Veliký*) svatyni Svantovíta = Sv. Vít na mysu Arkona a rujanský kníže přijal křesťanství^[33].

1.9 Christianizace Rujány

S příchodem křesťanství se v oblasti zvýšil počet obyvatel na ostrově a v roce 1234 tak Raňané zakládají ve Strelasundské úžině spojující ostrov s pevninou nové město Stralsund, které se od svého vzniku těšilo velké popularitě. *Ve středověku bylo velice významným hansovním městem, které bylo 27. července 2002 zapsáno na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO*^[17].

Pohnuté dějiny Rujány v minulosti ovlivnily značně také jiné evropské velmoci a kmeny mimo Ránů. *Ostrov byl přidělen v roce 1325 Pomořansku, ke konci 16 stol. připadl k Švédskému království a od roku 1815 náležel Prusku.* V dnešní době náleží Spolkové republice Německo ve spolkové republice Meklenbursko – Přední Pomořansko [BRANSCHIED; B.; 2000].

2. Sociodemografická analýza

Od roku 1990 je poměr v počtu mezi městským a vesnickým obyvatelstvem na ostrově ustálený na přibližném poměru 4:1^[34]. Počet obyvatel regionu dosáhl svého vrcholu ke konci osmdesátých let. Od té doby až do současnosti je trend v celkovém počtu obyvatel mírně klesající.

2.1 Demografický rozbor oblasti – vývoj počtu obyvatel

Ještě v roce 1990 žilo na Rujáně 86.000 obyvatel^[30]. *V roce 2010 to bylo již jen 67 526 obyvatel*^[34]. Převážná většina obyvatel (80%) je koncentrována do 4 měst a několika menších municipalit (v této souvislosti geografické velikosti ostrova - více jak 2.000 občanů) na ostrově, což velice výrazně ovlivňuje jednotlivé demografické parametry^[34].

Počet obyvatel v minulých letech systematicky klesal, v současné době již takřka stagnoval. Došlo zde v minulých letech k výraznému zlepšení pracovního trhu na

ostrově. Hlavním negativem je zde silný vliv sezónnosti. V minulých letech navíc především mladší občané často odcházeli do velkých západoněmeckých měst s nadějí na lepší budoucnost. Někteří z nich nyní využívají ostrov k druhému bydlení, což je definováno jako: „ *souhrn jevů a procesů spojených s objektem (nebo jeho částí), který je přechodným místem pobytu vlastníka či uživatele využívajícího tento objekt převážně k rekreačním účelům – jde zde mimo jiné o pobyt v objektech individuální rekreace, zejména chataření, chalupaření a pobyt v soukromých sezónních sídlech a rekreačních vilkách*“ [Toušek, Kunc, Vystoupil; 2008; s. 303].

Často se jednalo o potomky majitelů dříve honosných vil ve Vilémovském stylu lázeňské architektury uprostřed některého z pěti hlavních lázeňských měst, kterým vévodil Ostseebad Binz, hrdě následován Ostseebad Sellin, Ostseebad Baabe, Ostseebad Göhren a Ostseebad Sassnitz. Ti se v mnoha případech přestěhovali do jednoho z mnoha montovaných panelových domů v periferních čtvrtích, jako tomu bylo např. v Binzi či správním středisku Bergenu auf Rügen.

Tabulka č. 1: Složení obyvatelstva Rujány dle státní příslušnosti a pohlaví v letech 1997 – 2010 ^[23]

Rok	Kraj	Složení obyvatelstva			Občané ze zahraničí			
		Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Podíl občanů ze zahraniční %
1997	Rügen	39191	40069	79260	698	313	1011	1,3
2003	Rügen	36088	36730	72818	823	514	1337	1,8
2010	Rügen	33381	34145	67526	807	558	1365	2

Z tabelárního přehledu je zřejmý klesající trend rezidentů, naopak zaznamenán byl nárůst podílu zahraničních občanů. Tuto skupinu tvoří především obyvatelé Itálie a bývalého východního bloku.

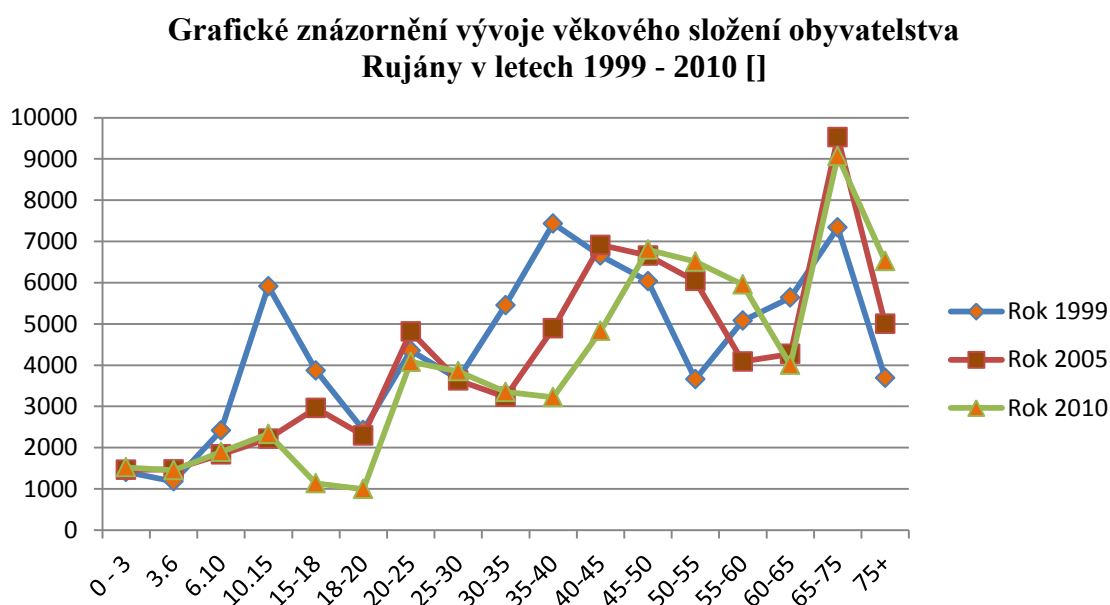
2.2 Demografický rozbor oblasti – vývoj věku obyvatel

Německo jako celek má jednu z nejnižších natalit na světě. *Pro rok 2010 činil průměr pouze 1,37 dítěte na jednu ženu* ^[15].

Věková struktura regionu jako celku koresponduje s věkovou strukturou za celkový průměr Spolkové republiky Německo. V souladu s ukazateli přírůstků obyvatelstva a vývoje celkového počtu obyvatel v jednotlivých regionech je počet obyvatel ve věku nad 75 let mírně vyšší ve venkovských oblastech, což je celoevropský standard [34].

Míry hodnot natality a mortality jasně ukazují na vyšší věkový průměr obyvatelstva, což zcela jasně prokazuje vyšší podíl obyvatel nad 55 let. Celkově tak populace stárne, podíl mortality zde převyšuje.

Především díky vyspělému zdravotnictví a dobrým životním podmínkám (především stále na západě Německa) se však občané dožívají vysokého věku, jak je patrné z grafu č. 1.



Graf č. 1: Grafické znázornění vývoje věkového složení obyvatelstva Rujány v letech 1999 – 2010 [23]

2.3 Demografický rozbor oblasti – vývoj cizojazyčných menšin a etnik

Je zde zastoupeno samozřejmě také mnoho zahraničních etnik a národností. Významnou část zaujímají především bývalí občané Sovětského svazu mající

německé občanství, občané Turecka, Itálie, Polska, Řecka a Jugoslávie. Původní etnické menšiny tvoří Dánové, Frísové, Lužičtí Srbové a Romové ^[23].

2.4 Demografický rozbor oblasti – vzdělání

Podobně jako v jiných evropských regionech bývalého východního bloku venkovské municipality dosahují celkově dlouhodobého trendu v podobě vyššího procentního zastoupení obyvatel se vzděláním bez maturity.

Výrazně vyšší vzdělání je tak ve všech 4 městech ostrova.

2.5 Demografický rozbor oblasti – nezaměstnanost

Rozdělení míry nezaměstnanosti je ve zkoumané oblasti velmi nesourodé. Takřka 90 % zaměstnavatelů se nachází v terciárním sektoru služeb, ať již se jedná o přístavy, ubytovací a stravovací služby či další služby v cestovním ruchu ^[16].

Zdaleka nejnižší průměrnou nezaměstnanost na ostrově má již tradičně Ostseebad Binz, který vykazuje již několik let klesající trend (oscilace mezi 9 – 11 %) ^[16].

Výrazně rostoucí trend vůči srovnávaným reprezentativním vzorkům vykazuje sousední ostrov Usedom.

Většina obyvatel je věřících a vyznává evangelické náboženství, menší část obyvatel inklinuje ke křesťanskému či protestantskému náboženství.

Obyvatelé hovoří spisovnou obecnou němčinou, původní obyvatelé vyššího věku používají příležitostně rujanské nářečí, tzv. *Platt Deutsch (Platdüütsk)* ^[21].

2.6 Podmínky rozvoje cestovního ruchu v modelové destinaci Rujána – dopravní služby

Spolková republika Německo disponuje celkově jednou z nejrozvinutějších materiálně-technických základů v kontextu pro vznik a rozvoj cestovního ruchu v celé Evropě. Dopravní systém je vyřešen velice efektivně pro maximální pohodlí, bezpečnost a rychlost přepravy. „Dopravní infrastruktura má pro rozvoj cestovního ruchu zásadní význam“ [Indrová; J.; 2009; str. 55]

V modelové oblasti Rujána jsou dopravní a technické podmínky jako veřejná doprava vzhledem k silné podpoře CR a aplikovanému vědeckotechnickému pokroku na výborné úrovni a díky určitému stupni sezónnímu předimenzování splňují parametry také v kapacitě a poptávkové frekvenci.

Setkáváme se zde se všemi hospodářsky nejvýznamnějšími druhy dopravy: silniční, vodní, železniční i leteckou.

Zvláštní druhy dopravy využívané především účastníky cestovního ruchu pak tvoří především pozemní lanovky, jež přepravují méně fyzicky zdatné návštěvníky destinace mezi plážemi s mořem a na příkrých skalních útesech vystavěnými hotely. Ukázkovou se jeví např. kladková lanová dráha v Ostseebad Sellin, spojující jeho překrásné molo s hlavní třídou na útesech (*Hochuferweg*).

První parník na přívozu Altefährl byl nasazen v roce 1856. Rok 1863 byl symbolem otevření železniční trati Berlín – Pasewalk – Stralsund, která byla o 20 let později prodloužena zprvu do Bergenu a o dalších 8 let později až do Sassnitzu. Doplněna byla parní úzkorozchodnou železnici (1895 – 1899) na trase Putbus – Binz – Göhren.

„První vlak přes Rügendamm (most spojující Rujánu s pevninou přes úžinu Strelasund dlouhý 2,5 km postavený na příkaz Adolfa Hitlera v roce 1936) projel 5. 10. 1936. Na popud Adolfa Hitlera byla také zahájena intenzivní výstavba zařízení cestovního ruchu – především hotelů, restaurací, kaváren a obchodů“
[BRANSCHIED; B.; 2000]

2.6.1 Silniční doprava

Silnice na ostrově byly budovány v letech 1871 – 1913 [BRANSCHIED; B.; 2000]. Dle Indrové představuje „silniční doprava představuje v současné době nejrozšířenější druh přepravy osob v cestovním ruchu“. Na Rujánu lze přijet při využití silniční dopravy mnoha způsoby.

Přívoz (Glewitz – Stahlbrode) spojuje jihovýchodní část Rujány se silnicí vedoucí z/do Berlína. Tato cesta značně krátí vzdálenost a ztraktivňuje příjezd cestujícím z/do Greifswaldu či na ostrov Usedom.

Další možností při příjezdu ze severských zemí je kombinace dopravy silniční a lodní.

V současnosti nejvyužívanějším silničním spojením je však most vedoucí přes úžinu Strelasund (podle stejnojmenné řeky Strela) nad hansovním městem Stralsund.

Toto je také přezdíváno již od středověku branou na ostrov. Branou do Baltu je pak tradičně nazýván severoněmecký Rostock.

2.6.2 Silniční spojovací most Rügendamm

Původní sypanou hráz na ostrov, tzv. Rügendamm, nechal v roce 1936 vybudovat říšský vůdce Adolf Hitler, který byl Rujánou fascinován nejen pro její nejdelší hodinovou délku slunečního záření v celém Německu^[22].

Sypaná hráz byla v nejhlubším místě (Ziegelgraben) přerušena a byla překlenuta otevíracím mostem pro lodě^[31]. Po východní straně mostu vede souběžně se silnicí železniční trať Německých drah DB.

Obě tyto dopravní tepny byly budovány především pro turisty, kteří se měli rekreovat v Proře a jimž se tak měla zkrátit do té doby fyzicky a časově náročná cesta, vedoucí původně po ose: Berlín – Štetín (PL) – Rujána.

Z Mnichova byla ze znárodněných odborářských peněz vystavěna dálnice na Berlín a odsud později také na sever^[7].

Masovou ideologií šířená propaganda překládala desetitisíce spokojených německých příslušníků dělnické třídy směřující hromadně vlastními automobily domácí produkce na německé severní pobřeží relaxovat. Realitě však moc neodpovídala. Vlastní automobil byl výsadou jen několika vyvolených, veškerý strojírenský průmysl byl v nemnoha letech upraven pro výrobu armádních zakázek a zbrojařský průmysl.

Výstavbu dálnic tak spíše ospravedlňují konspirativní teorie počítající s rychlou evakuací nacistických pohlavářů a Hitlerových nejbližších tzv. „Severní vodní cestou“ do bezpečí v případě ohrožení.

2.6.3 Silniční spojovací most Rügenbrücke

„Byl otevřen dne 20. 10. 2007 kancléřkou Angelou Merkelovou jako silniční podpora mototuristům mířícím na Rujánu. Pořizovací náklady přesáhly v přepočtu k tehdejšímu kurzu 3,5 miliardy Kč. S délkou přes 4 km, unikátní železobetonovou sladěnou konstrukcí překlenul nejen lodní dílny v Stralsundu, ale také ostrov Danholm (známý pro svou expozici výzkumné ponorky). Celkový provoz na mostě řídí 35 kamer a je usměrňován a řízen ze 150 kilometrů vzdálené dopravní centrály v městečku Petersdorf“^[31].

2.6.4 Silniční základna na ostrově

Na ostrově nebyla do současnosti vybudována dálnice, jejíž výstavba již ani není aktuální. V souvislosti s výstavbou Rügenbrücke bylo opraveno velké množství všech hlavních tahů a uzlů. V současné době je průjezd Rujány absolutně bezproblémový a není zde žádný placený úsek.

Mnoho let také probíhá výstavba kvalitních cykloturistických/in-line stezek, které vedou nejen do neznámějších středisek, ale také do poklidných a ospalých rybářských vísek, čímž dochází k optimálnímu rozložení mas návštěvníků.

2.6.5 Cestovní doklady podporující rozvoj cestovního ruchu v oblasti

Z důvodů podpory cestovního ruchu v regionu německého Baltu vznikly zvýhodněné jízdní tarify, které mají za úkol zatraktivnit a cenově zvýhodnit dostupnost cílového místa. Největším veřejným dopravním přepravecem jsou autobusy – RPNV (Rügenische Personal Verkehr).

Tato autobusová společnost poskytuje linkovou a nepravidelnou autobusovou dopravu.

„V nabídce je mimo jiné řada zvýhodněných jízdenek a cenin jako Tageskarte Rügen (celodenní síťová jízdenka) či Netzkarte Jedermann (časová jízdenka)“ ^[27].

2.6.6 Lodní doprava

Lodní doprava má na ostrově hned druhé čestné místo při pohledu z historického hlediska. Ještě předtím, než Římané poznali kolo, byla již Rujána obydlena a po pěší chůzi byla loď nejvyužívanějším přepravním prostředkem. *První trajekt mezi německou Rujánou a švédským Trelleborgem se na svou první trasu s pasažéry vydal již v roce 1897. Od roku 1909 začaly být na trajektech přepravovány vlaky* ^[32].

2.6.7 Výroba rybářských bárek na Rujáně

Na Rujáně se obyvatelé věnovali od středověku rybaření a stavba vlastních lodí tak byla vysoce ceněnou řemeslnou dovedností nezbytnou k živobytí.

Stovky let praxe v těch nejtěžších nehostinných přírodních podmínkách dali vzniknout opravdu kvalitním a ceněným rybářským bárkám, jejichž přednosti jsou mezinárodně ceněny. *V moderní době však výrobci klasických bárek nestihli zareagovat na měnící se konkurenční podmínky a z kdysi desítek uznávaných výrobců na ostrově se zachovali poslední tři v městečku Lauterbach nedaleko pohádkového Putbusu, Gager a Wiek.*

2.6.8 Přístavy na Rujáně

Celkem na Rujáně nachází 25 přístavů, z nichž však většina slouží čistě osobní jachtařské dopravě a přepravě osob ^[28].

Výjimku pak tvoří přístavy čistě rybářské, nákladní+osobní či kombinace (+ doplňkové služby).

Naprostá většina přístavů s možností kotvení se nachází v závětrných zátokách Rujány. Přístavy a kotviště pak najdeme rozmístěny podél pobřeží celého ostrova, mimo severovýchodní až východní části ostrova.

Celkem se na ostrově nachází 6 přístavních čerpacích stanic s motorovou naftou (+ 1 na ostrově Hiddensee) ^[28].

Hloubka ponoru v přístavech osciluje mezi hodnotami 2,5 - 4 m a kapacita přesahuje v největších (Lauterbach) 200 kotvicích míst, průměrná hodnota činí 57 míst ke kotvení. Na Rujáně platí všeobecně platné mezinárodní předpisy o lodní dopravě a přepravě, usměrňující pohyb plavidel na volném moři ^[28].

2.6.9 Lodní osobní doprava

Nejen na severním německém pobřeží, ale v celém Baltském moři je největším, nejvýkonnějším poskytovatelem lodní dopravy dánsko-německá dopravní společnost Scandlines. Společnost s *nejhustšími linkami* křižující mezi Dánskem, Německem, Švédskem, Finskem a Pobaltskými zeměmi poskytuje přepravu osobní i nákladní. Celkem letos nabízí 9 tras mezi 13 přístavy v Baltském moři. O značně atraktivitě svědčí loňský počet přepravených pasažérů (12 milionů cestujících), s kterými bylo z/na Rujánu přepraveno také 2,8 mil. osobních automobilů a motocyklů, společně s neuvěřitelnými 800 000 nákladními automobily a přívěsy. V České republice je existence Scandlines viditelná především v nabídce nejlepších restaurací a obchodů, kam každodenně prostřednictvím logistických a spedičních firem putují čerstvé lahůdky skandinávské produkce, jako jsou čerství lososi, tresky, mušle apod. Vše je řešeno maximálně efektně, *většina trajektů má dnes již dnes přední i zadní část lodi (front + aft side) vybavenou nájezdni plošinou, čímž odpadá otáčení lodi a šetří drahocenný čas synchronizací nalodění/vylodění, které probíhá vždy z obou stran současně* ^[32].

2.6.10 Letecká doprava

Ostrov disponuje jedním letištěm regionálního charakteru v obci Gütting, mezi střediskem Bergen a Samtens u hlavní životodárné dopravní tepny ostrova, silnici B 96 ^[12].

„Letecká doprava na Rujáně probíhá především jako vlastní cíl cestovního ruchu“
[Indrová a kol.; 2009].

To je vysvětleno procentuálním *podílem vyhlídkových letů 75%* k ostatní osobní přepravě na letišti Gütin ^[12].

Lety jsou nabízeny každodenně od 10:00 v mnoha různých obměnách, z nichž nejpopulárnější tvoří 12 – 20 min. lety ke křídovým útesům Kreidefelsen.

Pravidelné pevninské lety nabízí standardně do Berlína, Hamburgu a do nejvýchodnější části Dánska, na ostrov Bornholm.

„Původní nezpevněná přistávací dráha (750 m) přestala v roce 1992 vyhovovat nejen parametrům bezpečnostním, ale také nedokázala pokrýt stále se zvyšující počet zájemců. V květnu roku následujícího již letiště v Gütinu dostalo nový kabát přistávací dráhy. Ta byla prodloužena již na 900 m, rozšířena na 20m šířky a zpevněna pro příjem tonáží do 5,7t“ ^[12].

2.6.11 Železniční doprava

První vlak přes Rügendamm (most spojující Rujánu s pevninou přes úžinu Strelasund dlouhý 2,5 km postavený na příkaz Adolfa Hitlera v roce 1936) slavnostně projel 5. 10. 1936. Rok 1863 byl symbolem otevření železniční tratě Berlín – Pasewalk – Stralsund, která byla o 20 let později prodloužena zprvu do Bergenu a o dalších 8 let později až do Sassnitzu. Doplněna byla parní úzkorozchodnou železnici (1895 – 1899) na trase Altefähr – Binz – Göhren [BRANDSCHEID; B; 2000].

Historicky první doložená železniční jízda po ostrově Rujána se datuje do daleké minulosti, kdy 22. července roku 1895 vyjel poprvé po pouhých 750 mm rozvoru legendární vlak Rasender Roland [Zuřivý Roland] z císařského Putbusu, přes Göhren, Binz, Sellin a Baabe ^[25].

Železniční doprava je důležitým parametrem pro rozvoj cestovního ruchu regionu. Z toho důvodu Německé dráhy (DB) ve snaze zatraktivnit oblast a ulehčit přetížené motoristické dopravě nabízejí následující zvýhodněné jízdní doklady v regionální a dálkové dopravě: *Mecklenburg-Vorpommern Ticket* - (síťová pro skupiny v MV)

Bernstein Ticket - dopravní cenina slouží pouze jednotlivci

Ostsee-Ticket

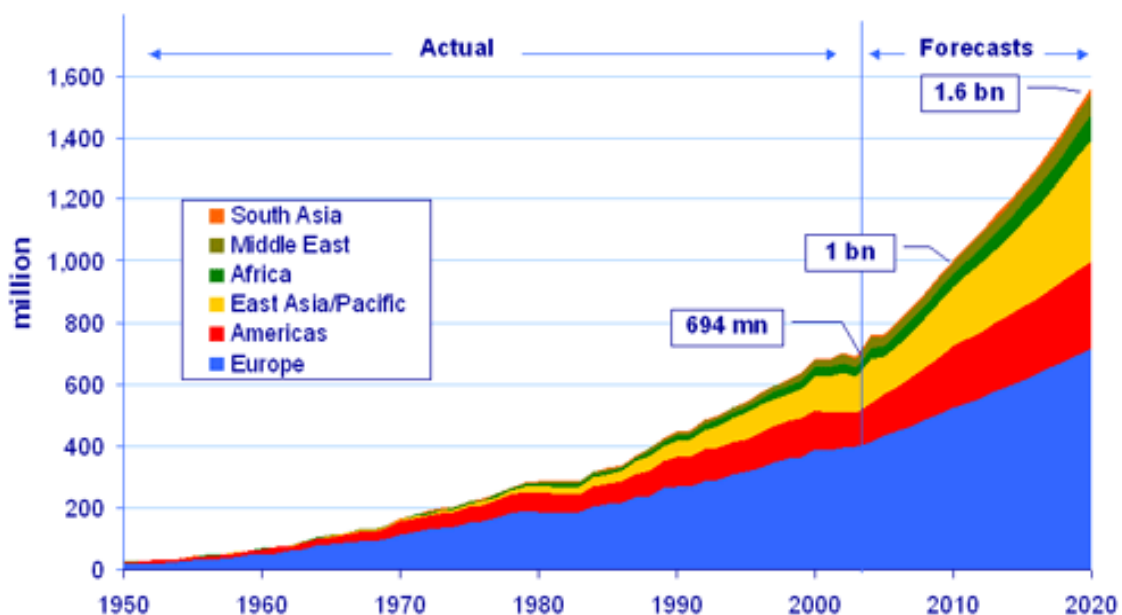
Německé dráhy poskytují denně takřka 40 přímých vlaků do oblasti Baltského moře. Z ČR vyjíždí v době uzavírky této práce přímé a rychlé spojení pohodlnými vlaky typu EC 2*denně do Stralsundu, vlak vypravují Deutsche Bahn. Před změnou jízdního řádu bylo možné vlaky DB dojet z pražského Hlavního nádraží až do Ostseebad Binz Hauptbahnhof, kde to bylo z vlaku na nejbližší pláže Baltu přibližně 150m^[8].

2.7 Ekonomická analýza ostrova v kontextu cestovního ruchu

Cestovní ruch jako společensko-ekonomický jev zasahující do řady odvětví a úseků národního hospodářství má velice výrazný interdisciplinární charakter. Základem cestovního ruchu v ekonomicky vyspělých zemích je domácí cestovní ruch, jehož základnou jsou jednotlivé regiony a především pak tedy jejich přírodní a kulturně-historické předpoklady.

Odborníci předpokládají, že v nejbližší době se cestovní ruch stane nejvýznamnějším odvětvím světové ekonomiky a předstihne tak automobilový průmysl a obchod s ropou. Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) udává, že v roce 2000 cestovalo na světě 700 mil. lidí, z toho 62 % za účelem oddechu a rekreace.

Celkový obrat z mezinárodního cestovního ruchu činil 478 mld. USD. Dle odhadů UNWTO přesáhly příjmy z cestovního ruchu roce loňském (2010) 1,5 bilionu USD a v roce 2020 dokonce 2 biliony amerických dolarů^[37].



Graf č. 2 – Vize UNWTO pro rok 2020

Z výše uvedeného grafu je patrné, že do roku 2020 lze očekávat další nárůst počtu lidí, kteří budou účastníky cestovního ruchu. Z celkových 1,6 mld. cestujících osob v globálním měřítku by kontinent Evropa (zde je pojat jako turistický region) mělo navštívit 717 milionů, což v roce 2020 bude představovat 46 % podíl na světovém trhu ^[13].

Strukturální problémy zaznamenala Rujána především po znovusjednocení Německa. Značné problémy zaznamenala celá spolková země Mecklenburg – Vorpommern, která se po sjednocení na celkovém podílu plochy Německé spolkové republiky podílí 6,5% ^[13]. Největší pokles zaměstnanců zaznamenal primární sektor. Zásadním poklesem byla také poznamenána armáda. Zakládání JZD (LPG), kolektivizace a Sovětský vliv v 50. – 60. letech 20. stol. dodnes ekonomicky, ekologicky a vizuálně zatěžuje území ostrova. Relativně stabilní podíl zaměstnanců si zachoval rybolov, který rozšířil svou činnost o doplňkové služby pro cestovní ruch a diverzifikaci nabídky.

Strojírenský průmysl je zastoupen pouze nepatrnou procentuální částí celkového ekonomického výstavu. Je zde již jen nemnoho malých podniků bez výraznějšího významu, které se zabývají výrobou zemědělských strojů a stavebních prvků.

Jedním z nejprogresivnějších trhů je trh potravinářský. Díky velkému množství kvalitního mléka, pocházejícího z krav chovaných na rozsáhlých přírodních plošinách. Je na velkém vzestupu dříve tolik typické sýrařství (nejznámější je camembert značky *Rügener Bodejungen* z Bergenu), mlékárny, pštroší a krokodýlí farmy.

Kdysi významným vývozním artiklem byla křída, objevená roku 1850. Její těžba trvala dlouhých 36 let [BRANDSCHEID; B; 2000]. Povrchově se tak výrazně a nenávratně odhalily vnitřní, erozi snadno podléhající vrstvy. Výrazně narušeny zůstaly především křídové stěny nad Sassnitzem

Více než 60 % zaměstnanců pracuje v terciérním sektoru, v oblasti služeb – zejména v cestovním ruchu (gastronomie, hotelnictví) ^[13].

2.7.1 Etapy vývoje cestovního ruchu na Rujáně

V historii vývoje lidské společnosti nebyl vždy zájem o cestování u široké veřejnosti. Cestování vždy mělo nějaký podnět, ať jim byl obchod, uzdravení, poznání aj.

2.7.2 Prvopočátky cestovního ruchu

Doba nadvlády ostrovu Dánskem a později Švédskem cestování nepřálo. Až když po Vídeňském kongresu muselo Švédsko v roce 1815 vrátit ostrovy Rujána a Hiddensee zpět Prusku. „*Do první třetiny 19. stol. žili obyvatelé na ostrovech převážně z tradičního rybolovu, pěstování brambor a obilí a z chovu krav a ovcí*“ [BRANDSCHEID; B; 2000].

2.7.3 Vzestup lázeňství na Rujáně

Nejvýraznější zvrát v cestovním ruchu na Rujáně nastává po roce 1830. Tehdy polodivoký ostrov, navrácený po Vídeňském kongresu Švédy zpět Německu začali objevovat lázeňští hosté. Ti přijeli do Putbusu na pozvání císaře Malta I. Vývoj lázeňství na Rujáně lze částečně přirovnat k vývoji lázní českých (Karlovy Vary, Mariánské Lázně), které byly ve své době top destinacemi cestovního ruchu. Cestovní ruch se začíná výrazněji prosazovat jako nejvýznamnějším zdroj příjmů.

2.7.4 Výstavba předválečné lázeňské infrastruktury

Obývání statků a soukromých stavení se stalo brzy nevyhovující a na Rujáně byl roku 1869 ^[19] otevřen první veřejný lázeňský hotel, který odstartoval boom masové výstavby luxusních mondénních vil a hotelů v čistém, sametově bílém Vilémovském lázeňském stavebním slohu.

Prim luxusního střediska hrál Sassnitz.

Přeměna ostatních letovisek na sebe však nenechala dlouho čekat.

V původně chudých rybářských osadách začaly vznikat pompézní promenády, oslňující hotely a přepychová mola. Postupně se ale začaly přeměňovat z rybářských vesnic na mondénní lázně letoviska Binz, Göhren, Lohme, Breege, Sellin, Thiessow a Baabe.

V souvislosti s rostoucím počtem návštěvníků byla zlepšena dopravní infrastruktura.

2.7.5 Cestovní ruch na Rujáně v době II. Světové války

Na popud Adolfa Hitlera byla také zahájena intenzivní výstavba zařízení cestovního ruchu, především hotelů, restaurací, kaváren a obchodů.

Ve 20. a 30. letech 20. stol. zůstala Rujána oblíbeným cílem turistů. Největším projektem národně-socialistické společnosti se stala výstavba KdF (Kraft durch Freude) rekreačního města Prora, jež byla započata v roce 1936, ale nikdy nebyla dokončena a celý projekt zkrachoval.

Dne 6. 3. 1945 byl uskutečněn jediný, ale ničující letecký nálet na ostrov během 2. světové války, během kterého přišlo o život 900 osob. Nejvíce obětí a domů padlo v Sassnitzu, kde došlo ke strategickému bombardování přístavu.

Následná renovace přístavu a celé lodní dopravy mezi Německem a Švédskem si vyžádala 3 roky ^[22].

2.7.6 Cestovní ruch v režii SSSR

V dobách Německé demokratické republiky bylo primárním zájmem zemědělství. V roce 1953 přišlo na řadu i znárodnění soukromých hotelů, penzionů a ubytoven, za vlády Waltera Ulbrichta padlo rozhodnutí o převedení většiny ubytovacích kapacit na odborářskou organizaci východního Německa FDGB.

To byla pověstná poslední kapka veškeré původní pompéznosti Rujány. Vzpomínky na bujaré večírky vybrané společnosti 19. stol. byly neúprosně nasáty do balkónových trámů prvních lázeňských domů spolu s kouřem z kvalitních doutníků a dýmek. Tím dnem přestala vanout v nočních ulicích podmanivá vůně vybraného koňaku, kterou nahradilo na čtyřicet let aroma masy zpocených těl, spálených vuřtů a levného vína.

Při správní reformě byly navíc Rujána, Hiddensee a Stralsund přiděleny pod správu okresu Rostock.

Během časů NDR museli Němci na volné místo pro strávení dovolené na Rujáně dlouho čekat, většinou 10 – 15 let (*což se rovnalo čekací době na vůz zn. Trabant, pozn. autora*).

Na Rujáně byla v době vzniku primárním faktorem kvalita. SSSR však vyžadoval kvantitu. Obrovská rekreační zařízení známá z Usedomu na Rujáně nebyla k dispozici.

Investice v té době nebyla žádoucí a ve stylu utužování fyzického zdraví byla vybudována řada kempů, mládežnických ubytoven a odborářských zotavoven. Zejména v první polovině 70. let 20. stol. se nejvýznamnějším odborářským letoviskem (FDGB) stal Ostseebad Binz.

Statistickým úhlem pohledu zjistíme, že každý obyvatel východního Německa se na Rujánu podíval jednou, za deset let.

2.7.7 Divoká léta na ostrově „po pádu zdi“

Po znovusjednocení Německé spolkové republiky (3. 10. 1990) připadla oblast ohraničená územím Stralsund – Rujána – Hiddensee opět pod spolkovou zemi Mecklenburg – Vorpommern.

Odborářské zotavovny byly uzavřeny, část byla postupně více či méně legálně zprivatizována či prodána. Nejzachovalejší objekty prošly modernizací a ruku v ruce s demoličními pracemi byla započata masivní výstavba hotelů, bungalovů a apartmánů, stejně jako celá infrastruktura.

Široká řada projektů v prvních letech byla zejména financována z prostředků strukturálních fondů Evropské unie a západních „Wessies“.

2.7.8 Čechoslováci na Rujáně

Historická vazba Rujány a Československa je poměrně dlouhá a zajímavá. Kdysi byla Rujána oblíbeným místem Čechoslováků, kteří v letní sezóně tvořili 10 – 15 % návštěvníků. Natěšení Čechoslováci s vidinou kokosových palm, znalých ze zohýbaných pohlednic byli většinou zklamáni povětrnostními podmínkami a chladným mořem.

Dnes je Čech či Slovák jako návštěvník na Rujáně takřka vyhynulým druhem (pomineme-li každoročně se opakující sezónní nájezdy desítek až stovek sezónních Gastarbeiterů bývalé Československé družby). Mnozí občané z bývalých socialistických zemí Rujánu po pádu komunismu vyškrtili ze seznamu prázdninových cílů.

V současné době se většina letovisek na Rujáně těší nebývalému rozkvětu. Běloskvoucí vyřezávaná architektura z dob německého císařství se znovu rozzářila a stále zde vyrůstají nové hotely, vily a penziony. Večírky jsou v letní sezóně opět v plném proudu, nicméně elegance a zdvořilost - slova za těch sto let takřka zapomenutá, již na nich bohužel chybí.

2.8 Teorie analýzy cestovního ruchu

Spolková republika Německo je z pohledu cestovního ruchu na evropském kontinentu jednou z nejvyspělejších zemí. Z pohledu příjezdového cestovního ruchu tvoří dominantní roli Nizozemci, Američané a Britové. Následují státy okolní v pořadí: Nizozemí, Švýcarsko, Belgie, Francie, Rakousko, Dánsko, Polsko, Rusko, Čína, Arábie, Norsko a Česká republika.

2.8.1 Organizace a řízení cestovního ruchu ve Spolkové republice Německo

Celostátní úroveň cestovního ruchu koordinuje svou záměrnou činností a fiskálními nástroji ve Spolkové republice Německo Spolkové ministerstvo hospodářství (*Bundesministerium für Wirtschaft*) s hlavním sídlem v Berlíně.

Ta je aktivně doplňována, zejména v oblasti propagace marketingovou organizací Německé centrály pro turistiku (*Deutsche Zentrale für Tourismus*).

V ČR Ústav pro jazyk český AV ČR považuje termíny cestovní ruch a turismus za významově totožné a neexistuje důvod jeden z nich upřednostňovat. Termín turistika však vyhrazen jednoznačně je. Jedná se o druh turismu, kdy se účastník pohybuje vlastní silou, tedy nemotorizovaně. Termín turistika nelze používat pro označení některých druhů turismu. Přestože by významově správný překlad *Deutsche Zentrale für Tourismus* byl Německá centrála pro turismus, je pro potřeby této práce zachován oficiální název Německá centrála pro turistiku (i když je významově nesprávný, pozn. autora).

Ostatní organizace, instituce a subjekty působící na trhu dosahují spíše zemské úrovně jednotlivých spolkových zemí či regionů.

2.8.2 Marketingové členění regionu z hlediska cestovního ruchu

Administrativní členění není pro potřeby cestovního ruchu vhodné a proto Německá centrála pro turistiku rozdělila území státu z marketingového pohledu do 50

turistických regionů. Spolková země Mecklenburg – Vorpommern je rozdělena do 4 primárních oblastí:

- Mecklenburgská jezerní plošina (*Mecklenburgische Seenplatte*)
- Pobřeží Baltského moře (*Mecklenburg-Vorpommerns Ostseeküste*)
- Ostrovy Rujána/Hiddensee a Usedom (*Rügen/Hiddensee, Usedom*)
- Přední Pomořansko (*Vorpommern*)

Tato bakalářská práce reflektuje spolkovou zemi Mecklenburg – Vorpommern se zaměřením zejména na ostrov Rujána (+ ostrov Hiddensee), jež tvoří jeden okres.

2.8.3 Řídící orgány cestovní ruchu v regionu

Považujeme-li ostrov Rujána za destinaci cestovního ruchu, je třeba zdůraznit, že podstatné je řízení (organizace) cestovního ruchu v daném území. Mimo již zmiňovaného Spolkového ministerstva hospodářství a Německou centrálou pro turistiku (*Deutsche Zentrale für Tourismus*) sídlící ve Frankfurtu nad Mohanem se jedná především o Okresní rada pro Rujánu se sídlem v Bergenu (přímým nadřízeným orgánem je zemská rada ve Schwerinu).

Místní regionální řízení je implikováno se Svazem cestovního ruchu pro Rujánu (*Tourismusverband Rügen e. V.*) a Centrálou cestovního ruchu pro Rujánu (*Tourismuszentrale Rügen GmbH*).

Na nejnižší úrovni pak působí především městské úřady zainteresovaných municipalit. Typickým znakem řízení cestovního ruchu na Rujáně, je pověření speciálního lokálního orgánu Správa lázní (*Kurverwaltung*), který agendu spravuje.

Výše zmíněné organizace podporují rozvoj cestovního ruchu jak v komunální, tak soukromé sféře, snaží se navázat národní i mezinárodní kontakty a kontrakty (EU, G7, spolkové země, zemská úroveň), pořádají fóra cestovního ruchu a ve vztahu k návštěvníkům ostrova vydávají turistické noviny.

Neopomíjena je rovněž spolupráce a angažmá místních obyvatel, workshopy a semináře věnující se vysvětlení pozitivních přínosů cestovního ruchu (tvorba nových pracovních míst, vyšší úroveň vzdělanosti, investice do informačních technologií apod.).

2.8.4 Fenomén domácího cestovního ruchu

Výrazný podíl na domácím cestovním ruchu mají sami Němci.

Ti jsou všeobecně známí cestovatelé. Jen v roce 2006 uskutečnili celkem 212,2 mil. cest, v loňském roce 2010 bylo číslo ještě o 2 miliony vyšší. Německo je tak pro Němce nejoblíbenější destinací pro trávení hlavní dovolené. V rámci země je nejoblíbenějším regionem Bavorsko, kde jsou bezesporu značnou konkurenční výhodou Alpy. V hodnocení dle oblíbenosti obsadili druhou až pátou příčku nejvýznamnější dovolenkářské spolkové země: Mecklenburg – Vorpommern, Schleswig – Holstein, Niedersachsen a Baden – Württemberg. Těchto pět spolkových zemí tvoří téměř $\frac{3}{4}$ z celkových 20,7 mil. cest za účelem dovolené po Německu. *Nejvyšší podíl přenocování připadající na zahraniční návštěvníky vykazuje hlavní město Berlín, kde se potvrzuje známá a osvědčená premisa, že hlavní města jsou významnou atraktivitou pro většinu účastníků CR.*

Na posledních místech se umístily spolkové země s malou rozlohou, bez výraznějších atraktivit cestovního ruchu. Po zevšeobecnění lze konstatovat, že na konci žebříčku jsou tzv. „nové spolkové země“ (bývalá NDR). Tabulka č. 2: Ubytovací statistiky v letech 1997 - 2010

Kraj	Rok	Počet ubytovacích zařízení	Počet lůžek pro hosty	Počet příjezdů celkem	Počet přenocování celkem	Celková obsazenost pokojů
Rujána	1997	634	41936	1007379	5390361	39,4
Rujána	2005	640	41557	1007903	5596885	41,1
Rujána	2010	655	42335	1101964	5574186	39

3. Lokalizační předpoklady destinace

Z historického hlediska je rozvoj cestovního ruchu spjat s výraznými přírodními předpoklady. Tato premisa plně platí i pro ostrov Rujána, kde *k rozvoji cestovního ruchu dochází především díky lázeňským místům, moři a nedotčené přírodě*. Až později se přidaly předpoklady ostatní, k nimž lze zařadit především kulturně-historické možnosti oblastí.

Žádné z míst na ostrově nemá převažující kulturně-historické předpoklady nad přírodními, které dominují. Obecně nejpestřejší je severovýchodní část ostrova – křídové útesy (*Kreidefelsen*), mys Kap Arkona a na západ od Rujany ostrov Hiddensee. Oblastí s převažujícími kulturně-historickými předpoklady je vstupní brána na ostrov – hanzovní město Stralsund. Na Rujáně však lze najít i místa, kde indukovaná investice napomohla k prudkému rozvoji daných míst – především obec Ralswiek (*Störtebeker Festspiele*) či Gingst (zábavní park).

3.1 Nejvýznamnější centra a atraktivity cestovního ruchu v oblasti

Hlavní střediska cestovního ruchu se koncentrují na jihovýchodě ostrova. Jedná se především o lázeňská místa Göhren, Sellin, Baabe a Binz, ve kterých se nachází nejvíce ubytovacích kapacit. *„Hotelnictví představuje v současné době nedílnou součást cestovního ruchu. Jeho předmětem je výstavba, řízení a organizace hotelů i velkých hotelových řetězců, zabezpečování jejich provozu a poskytování hotelových služeb.“* [Indrová a kol., 2009, s. 31]

3.1.1 Ostseebad Binz

Jedno z nejkrásnějších lázeňských měst na pobřeží Baltu se nachází v zátoce mezi Křídovými útesy a Sellinským výběžkem. Město se zaměřuje zejména na cestovní ruch, ze kterého plynou obci největší příjmy (lázeňský poplatek, daňová výtěžnost). První zmínky pocházejí z roku 1380, kdy zde vznikla malá rybářská osada.

Důležitější zmínky pocházejí z roku 1830, kdy toto místo začalo být využíváno jako přímořské letovisko. Vznikaly zde jednoduché ubytovací domy s rybářskými restauracemi a jednoduchým ubytováním v soukromí.

V roce 1893 vznikl první lázeňský dům. Dalším důležitým datem je rok 1895, kdy byla vystavěna úzkorozchodná železnice Rasender Roland, která propojila důležité obce na ostrově. V roce 1902 bylo postaveno 600 m dlouhé molo do moře, které ovšem zasáhla v roce 1905 silná bouře, během níž bylo kompletně zničeno. Bouři neunikl ani lázeňský dům (*Kurhaus*), jenž byl zasažen bleskem a kompletně shořel. K nové výstavbě došlo až v roce 1908. Dalším významným letopočtem je rok 1913, kdy byl evangelický kostel slavnostně vysvěcen. Během následujících let prošlo město mnoha etapami, nejdůležitějšími z nich byla vláda Adolfa Hitlera a jeho nacionálně socialistické strany a v pozdějších letech časy NDR. Za dob NDR byl Ostseebad Binz známý ve všech státech východního bloku, Československo nevyjímaje. Dodnes řady našich dědečků a babiček vzpomínají na časy rekreace na Baltu.

Po rozpadu NDR dochází v této oblasti k velkému vysídlování obyvatelstva na západ. Z tohoto důvodu se naskytla možnost levných investic do nemovitostí, jež byly prodávány za velmi nízké ceny. Příliv nových investorů ze zahraničí začal urychlovat rozvoj města, které bylo po dlouhé době vlády NDR v nepříliš dobrém stavu. Objevují se investoři, zejména ze západního Německa a z Itálie. Řady občanů, kteří město opustili a prodali své majetky za dnes možno říci směšné částky, dodnes litují. V dnešní době město nabízí nespočet velkých hotelů nabízejících moderní služby a dostatečné ubytovací kapacity. Je zde i řada menších hotelů a v nabídce je také možnost ubytování v soukromí. Z hlediska stravování je zde možno v dnešní době využít několika druhů zahraničních kuchyní. Jmenovat lze např. italskou, řeckou, mexickou a portugalskou. Nejlépe hodnocenou restaurací ve městě je Bierstube Granitz. Tato restaurace nabízí typickou německou kuchyni se zaměřením na zvěřinu, jež pochází z místních rujánských lesů. Z hlediska infrastruktury došlo ve městě v posledních letech k nákladné přestavbě hlavní pěší zóny (*Hauptstraße*). Rekonstrukce byla rozdělena do tří etap, které byly prováděny v letech 2005 - 2007. Nová hlavní ulice je stylově zasazena do prostředí unikátních domů s bílými fasádami a dřevěnými balkóny (*Bäderarchitektur*), které ji po obou stranách lemují. Nákladné rekonstrukce, započaté již v roce 2001, se dočkal i hotel Kurhaus, který provozuje hotelový řetězec Travel Charme Hotels. Tento hotel je nejluxusnějším hotelem na ostrově a nabízí i takové zajímavosti jako vlastní varieté či vlastní koncertní pódium u moře. Binz se nachází na úžině mezi mořem a sladkovodním

jezerem Schmachter See. Jezero Schmachter See v nedávné době neblaze proslulo tím, že zde v roce 2006 bylo jedno z ohnisek ptačí chřipky v Evropě. V roce 2006 zde byla vybudována moderní promenáda a bylo zde zrekonstruováno množství atrakcí pro turisty v duchu „Parku smyslů“ (*Park der Sinne*). Ve stejném roce byla dokončena i rekonstrukce lázeňského parku (*Kurpark*) a nádražní budovy úzkorozchodné železnice (*Binz Ost LB*). Všechny výše uvedené investice byly financovány zemskou vládou za přispění strukturálních fondů Evropské unie.

Město Binz patří k nejvíce vyhledávaným místům turistů, jenž míří na německé pobřeží Baltu.

3.1.2 Sassnitz

Přístavní město, rybářský průmysl, plovoucí restaurace, Britská válečná ponorka HMS OTUS a farma ve stylu krytého deštného pralesa s bohatou flórou, velkým množstvím vodopádů a nespočtem exotických motýlů plně potvrzuje pestrou nabídku dříve ospalého města.

3.1.3 Göhren

Rozvoj v době NDR - sídlo letního odpočinku stranických vedení, vybudovány hotely. V roce 2007 ukončení náročné přestavby, složitě přebudována infrastruktura a vystavěny nové hotely a ubytovací zařízení. Město je rozděleno na dvě části, obchodní a relaxační. Specifické povětrnostní podmínky - nejvíce větrné místo na ostrově, vlny dosahují 3 – 4 m, což je pro pobřeží Baltu nezvyklé.

3.1.4 Sellin

Během let NDR pouze ubytovací zařízení nízkého typu, nejkrásnější molo na Rujáně. Nachází se zde jediný aquapark na ostrově, kde je možno využít venkovní i vnitřní bazény, venkovní tobogány, vnitřní vířivé vany a saunu v případě nepříznivých povětrnostních podmínek.

3.1.5 Baabe

Původně rybářská osada. Za druhé světové války bylo Baabe centrem kumulace německých dětí, poslaných na převýchovu. V dnešní době Baabe žije zejména z cestovního ruchu.

3.1.6 Stralsund

Perla Baltu. Nádherný příklad hansovního města nezničeného válkou. Město leží při pobřeží Baltu, mezi Rujánou a jezery, což mu v minulosti propůjčovalo značné výhody. Město původním slovanským názvem Strahov bylo dobýváno mnoha vojsky a v minulosti odolalo i těm nejkřutějším útokům. O dobytí se pokoušel např. také český šlechtic Albrecht z Valdštejna, samozřejmě neúspěšně. Po dvě staletí bylo město v majetku Švédů.

Historické centrum města a přístav jsou propojeny řadou hrází a kanálů budovaných po staletí, z nichž funkčně nejvýznamnější je Tribseer Damm, která poskytuje ochranu části kolem hlavního vlakového nádraží. V centru města je dochována část městských hradeb s branami, františkánský klášter svatého Jana ze 13. století a pozdně gotický klášter svaté Kateřiny se dvěma muzei.

Kulturně historické muzeum prezentuje sbírku nálezů z dob pravěku, starověku a středověk, obsahuje také sbírku folklorních krojů, kolekci hraček či poklad bájných Vikingů z ostrova Hiddensee. Druhé muzeum je Oceánografické, s mořským akváriem a interaktivní ukázkou života v moři v reálném provedení. Místní akvárium se může pochlubit obrovským množstvím mořských živočichů, jimž vévodí bílý žralok. Návštěvníci se setkají s řadou zajímavých exponátů jako kosterní pozůstatek lebky vyhynulého pravěkého žraloka, jehož tlama má v průměru více než dospělý člověk, mohutné fosílie apod.

Uprostřed města se vypíná budova radnice, která je právem považována za skvost německé gotiky (*Backsteingotik*). Nachází se na Alter Marktplatz a má bohatě zdobená průčelí s barokním ochozem.

Ve stylu německé gotiky je postaven také kostel Pany Marie ze 14. století, pyšníci se vysokou lodí zdobenou hvězdnicovou klenbou. Chrám svatého Mikuláše ve stylu francouzských trojlodních katedrál je vystavěn v těsném sousedství radnice. Město má velice významný přístav a je „strážným andělem“ ostrova Rujána.

3.2 Přírodní a kulturní potenciál oblasti

Nachází se zde široké spektrum, které tvoří podstatu cestovního ruchu

3.2.1 Křídové útesy

Křídové útesy (*Kreidefelsen*). V minulosti zde probíhala rozsáhlá těžební kampaň křídý. Zaměstnání zde našli tisíce osob pracující v těžbě, zpracování a logistice křídý. Nejvyšším bodem Křídových útesů je 118 m nad mořem vysoký Královský stolec (*Königsstuhl*). Součást Jasmundského národního parku, kde platí přísná pravidla pro návštěvníky. Veškerá fauna a flóra je zde chráněna státem. Od roku 1990 je průměrná roční návštěvnost Křídových útesů a Jasmundského národního parku 100.000 osob. V roce zde bylo otevřeno muzeum podmořské biologie a života, které nabízí nespočet exponátů. I díky investicím do vybudování muzea a návštěvníckého centra byl již v roce 2007 vytvořen rekord v návštěvnosti a to 294.000 osob. Návštěvu Jasmundského národního parku lze vřele doporučit.

3.2.2 Kap Arkona

Nejsevernějším výběžku ostrova Rujána, který tvoří také nejsevernější mys celého Německa. Nachází se v nadmořské výšce 45 m. Na jihovýchodní straně se rozprostírá na uměle vytvořeném návrší pozůstatek slovanského hradiště, které zde bylo vybudováno v 6. století našeho letopočtu a Slované se zde zdržovali do začátku 12. století. V současnosti jsou zde zbudovány dva majáky. Menší maják byl vybudován v letech 1826 – 1827 a do provozu uveden v roce 1828. Měří 19,3 m a světelná část se nachází 60 m. n. m. V provozu byl do roku 1905, kdy byl odstaven z provozu. Vyšší maják byl dokončen v roce 1902 a do provozu uveden v roce 1905. S výškou 35 m se světelná část tyčí ve výšce 75 m nad mořem. Oba je možno za cenu vstupného celoročně navštívit a vychutnat si krásný výhled do okolí.

Západní stranou se v podzemí rozkládá radiová základna z druhé světové války, která sloužila k odhalování nepřátelských letadel.

K majákům na Kap Arkoně není možný přístup automobilem, je zde nutno překonat cca 3 km od nejbližšího parkoviště. Německá pověstná pečlivost však nabízí kyvadlovou autobusovou dopravu, přepravní vláčky, pronájem jízdního kola či volba pěší chůze. Pod strmými útesy Kap Arkony se nachází typické rybářské osady s vysoce vyvinutou základnou pro cestovní ruch. V pohádkově vypadajících osadách není problém dosažení wifi, možnost ubytování či výborně zásobené kvalitní restaurace. Průměrná roční návštěvnost se zde pohybuje ročně okolo 800.000 osob, což je mnohem vyšší číslo než u Jasmundského národního parku. Tato oblast je jistě klíčovou pro rozvoj cestovního ruchu této oblasti a bude v budoucnu jistě velmi důležité do ní dále investovat.

3.3 Technicky významné památky oblasti

3.3.1 Neu Mukran

Překladiště bylo vybudováno za dob NDR pro přesun zboží mezi Sovětským svazem a NDR. V dnešní době však z hlediska významu obchodu již neslouží k obchodování s Ruskem, ale ve velké míře jsou zde přijímány zásilky ze Skandinávie. Z tohoto důvodu zde vzniklo velké vlakové překladiště, které umožňuje přesun celých vlakových souprav. Vznikl zde také moderní terminál, který nabízí osobní dopravu v mezinárodních linkách společnosti Scandlines, a to např. do Norska, Dánska, Finska, Švédska a Kaliningradu.

3.3.2 Kolos Prora

Tento monstrózní, 4,5 km dlouhý komplex se nachází severozápadně od města Binz a vznikl na popud samotného Adolfa Hitlera. Nabízet měl ubytování celkově pro 20 tisíc turistů najednou, odtud také pochází jeho název Kdf (*Kraft durch Freude; Seebad der Zwanzigtausend* – Radostí k síle; Mořské lázně dvacetitisíců). Komplex byl navštěvován již během své výstavby. Celkem zde strávilo dovolenou 7.000.000 Němců. Avšak velkým problémem bylo a je, že v komplexu nikdy nebylo vybudováno topení, čímž byla jeho využitelnost odsouzena k sezónnosti. V dnešní

době je převážná část objektu v dezolátním stavu. Zbytek byl využíván jako nejrozumnější muzea či zde našly útočiště různé zájmové kluby. Tento objekt je velkým problémem pro spolkovou vládu Německa, jelikož náklady ať už na renovaci či demolici by sahaly do astronomických výší. Tato situace je bohužel stále ve stagnaci, protože se dosud nepodařilo získat žádné investory ze soukromé sféry, kteří by se pokusili vymyslet nový účel této stavby. Svou typičností velkými chodbami a malými pokoji se nehodí do žádného segmentu cestovního ruchu. Avšak již svou monumentálností patří mezi nejzajímavější místa k navštívení.

3.3.3 Úzkorozchodná železnice Rasender Roland

Tato úzkorozchodná železnice vznikla z roku 1895 s původní délkou na 97,3 km dnes provozuje již jen úsek dlouhý 24 km, který překonává za více než 30 min. Na své cestě prochází tato trať všemi důležitým místy jižní části ostrova: Beuchow, Posewald, Seelwitz, Serams, Binz, Jagdschloss, Garftitz, Sellin, Baabe, Philipphshagen a Göhren. Dráha má rozchod 750 mm. V dnešní době jsou v provozu 2 parní soupravy, které tvoří jednu z největších atrakcí pro turisty, kteří Rujánu navštíví. Provoz je zde celoroční a jako křižovací místo souprav je využíváno město Binz, které tvoří jakýsi pomyslný střed dráhy. V zastávkových místech se přímo na stanicích nacházejí restaurace, které jsou provozovány provozovateli železnice a jsou ve stylu 19. století. Obsluha je oděna do historických stejnokrojů zaměstnanců drah předminulého století a celkově tak umocňuje návštěvníkův dojem návratu do minulosti. Železniční dráha je stále ve výborné kondici. K poslední nehodě došlo 14. srpna 2005 (bez zranění).

3.4 Volnočasové aktivity na Rujáně

Cestovní ruch jako výrazný interdisciplinární jev je založen na spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Z praxe jsou uvedeny 2 nejúspěšnější projekty, které jsou na ostrově aplikovány v obou sektorech v rámci volnočasových aktivit.

3.4.1 Zábavní park Gingst

Vznikl jako projekt indukované investice v jinak nevýznamné municipalitě. Nachází se uprostřed ostrova (většina návštěvníků se zaměřuje na pobřeží) na okraji

stejnomeného města. Volnočasový park nabízí ideální podmínky pro celodenní rodinnou zábavu, zejména pak pro rodiny s malými dětmi. Každoroční inovace dává vzniknout nepřebornému množství vodních atrakcí, různých houpaček a prolézaček. Druhá část parku je věnována především dříve narozeným a slouží k odpočinku. Nachází se v ní zmenšeniny slavných světových budov a objektů citlivě zasazených do domácí zoologické zahrady. V parku se nachází pouze občerstvení nízké úrovně, centrum Gingstu nabízí zajímavější a kvalitnější nabídku.

3.4.2 Störtebeker Festspiele

Nejúspěšnějším projektem ostrova je obří pirátská show Störtebeker Festspiele, ze které žije malá rujanská víska Ralswiek. Oproti zbytku bývalé NDR je zde v létě nulová nezaměstnanost.

V Ralswieu je instalováno největší hlediště pod širým nebem v Německu, které pojme 9.000 lidí. Již patnáct let za sebou zde působí pirát Klaus Störtebeker s jeho sto padesátičlennou družinou. Na své divadelní představení přilákal již více než 3,5 mil. diváků, přičemž každý rok je připraven nový příběh. Jedná se o nejúspěšnější komerční projekt ostrova. Publikum ročně přinese takřka 100 mil. €. Díky tomu má Ralswiek nejvyšší příjmy na osobu na celém ostrově.

Podle odhadů 70 % diváků, kteří usednou v ralswieckém hledišti, váží cestu na Ruján jen kvůli Störtebekerovi. Mnozí z nich přijíždí navíc každý rok. Ralswiek se postupem času stal nejúspěšnější soukromou divadelní scénou v Německu, a to finančně i návštěvností.

3.5 Nejvýznamnější historické osobnosti se vztahem k Rujáně

Ernst Moritz Arndt (26. 12. 1769 – 29. 1. 1860) - E. M. Arndt je významný německý básník a historik, který se proslavil především dílem *Historie Germánie a Evropy*.

Caspar David Friedrich (5. 9. 1774 – 7. 5. 1840) - Známý malíř krajiny z období romantismu. Z většiny jeho obrazů vyřazuje smutek, melancholie a umírání. Mezi jeho nejznámější obraz patří Křídové útesy na Rujáně (*Kreidefelsen auf Rügen*).

Gerhart Hauptmann (15. 11. 1862 – 6. 6. 1946) - Spisovatel, který proslavil miniaturní ostrov Hiddensee, neboť v roce 1912 získal Nobelovou cenu za literaturu

Karl Friedrich Schinkel (13. 3. 1781 – 9. 10. 1841) - Klasicistní stavitel, jenž na Rujáně navrhl například maják na Kap Arkoně či věž loveckého zámku Granitz.

Klaus Störtebeker (asi 1370 – 20. 10. 1401) - Nejznámější pirát severního Německa z doby pozdního středověku. Původním jménem Klaus Stürz den Becher bývá označován za „Robina Hooda Baltského a Severního moře“. Řada faktů o Störtebekerovi se mísí s legendami.

4. Grafické vypracování výzkumu

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo zjištění motivace účastníka cestovního ruchu. Byly vypracovány dva druhy dotazníkového šetření. Dotazník č. 1 se zabýval zájmem českých občanů o modelovou oblast. Po vyhodnocení dotazníku č. 1 byl vypracován ještě dotazník č. 2, který byl založen na výzkumu profilu návštěvníka destinace Ostseebad Binz na Rujáně. Dotazníky byly koncipovány odlišně, oba byly složeny z jednoduchých otázek, vždy s přihlédnutím ke zjišťované problematice a snahou o získání co možná nejvyšší vypovídací hodnoty.

Ve výsledcích výzkumu jsou uvedeny vždy nejpodstatnější a nejvýznamnější získané hodnoty.

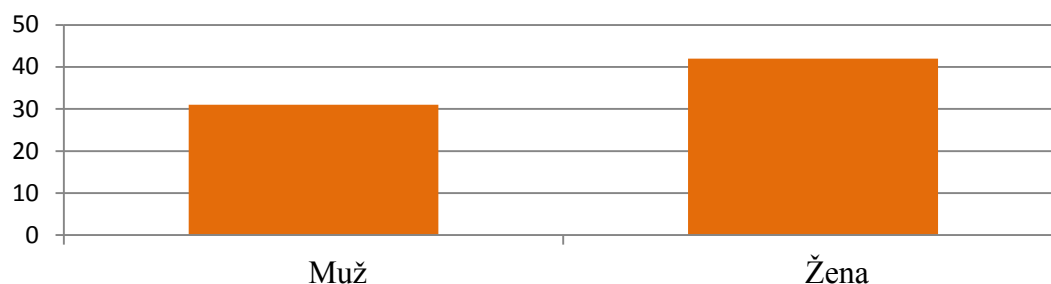
Výsledky jsou rozděleny podle jednotlivých motivátorů s návazností na stěžejní cíle, na které se tato akademická práce zaměřuje. Grafy jsou zpracovány k nejdůležitějším otázkám, týkajících se motivačních faktorů. Každý graf z dotazníku č. 1 je doplněn o vlastní názor na zjištěné hodnoty. V závěru této části práce se nachází shrnutí jak klíčových a doplňkových otázek dotazníku č. 2.

Oba dotazníky jsou k nahlédnutí v příloze v závěru práce.

4.1 Lukrativnost Rujány jako modelové oblasti pro České občany v rámci letní dovolené

Dotazník byl zjišťován elektronicky emailem. Celkem bylo osloveno 120 respondentů, z nichž odpovědělo 73.

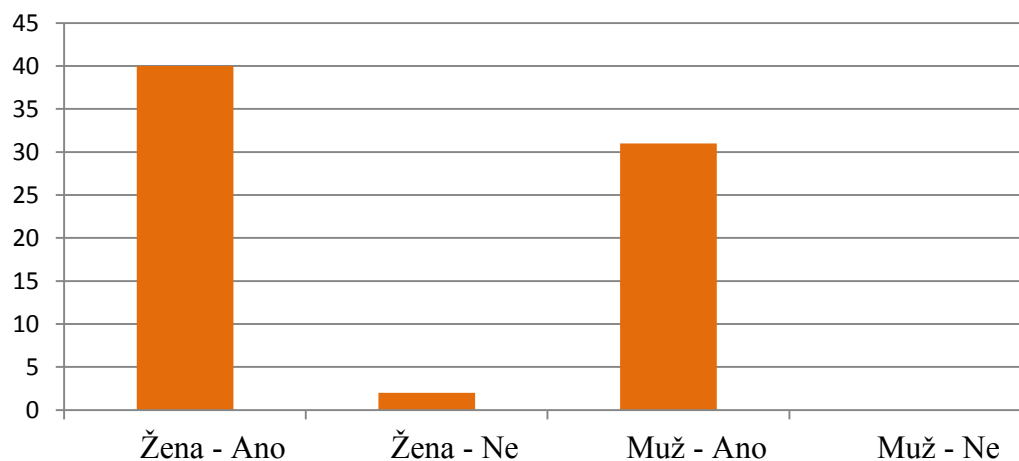
4.1.2 Jste Žena x Muž



Graf č. 3

Pohlaví respondentů bylo zcela netypicky avšak cíleně umístěno do první otázky. Slouží pro hlubší analýzu a v modelové zkoumané oblasti bylo významnou veličinou.

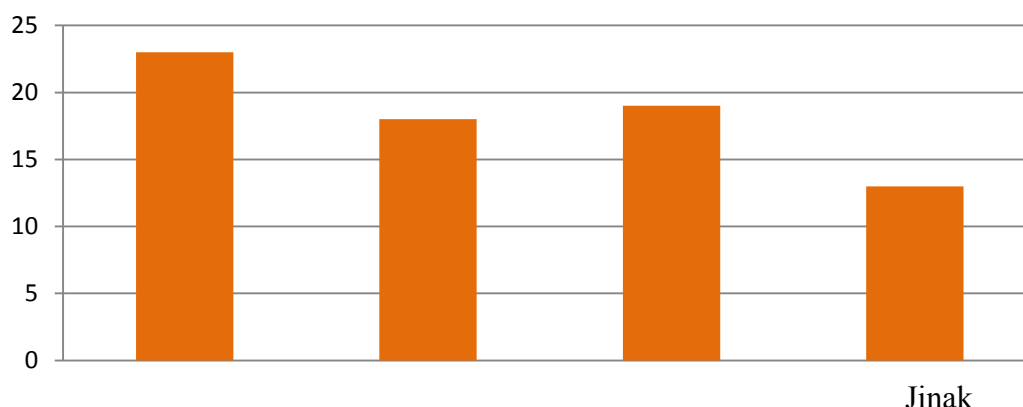
4.1.2 Pocházíte z ČR ?



Graf č. 4

Naprostá většina respondentů byla občany České republiky. Výjimku tvořily v případě žen 3 dotazované, které byly Slovenské národnosti. Autor si tak stanovil jistou procentuální možnost ovlivnění např. systematickým vyplňováním.

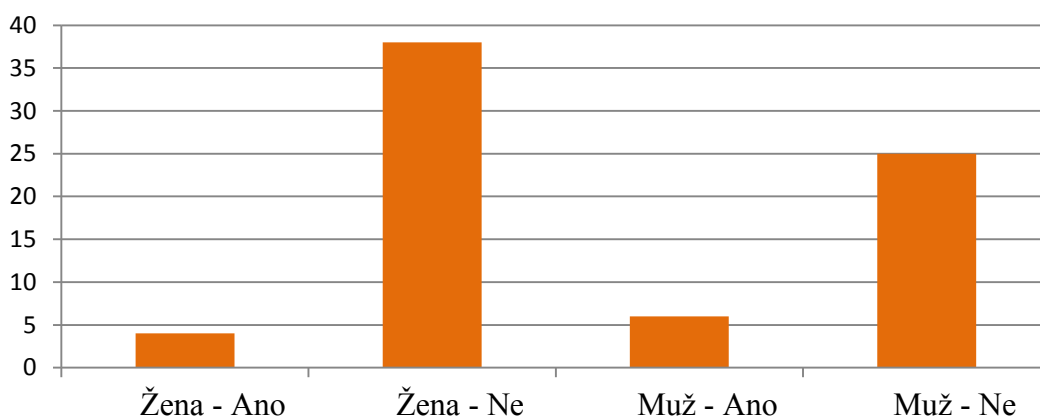
4.1.3 Jak trávíte převážně letní dovolenou v zahraničí?



Graf č. 5

Odpovědi takřka potvrzují autorem očekávaný výsledek. Je zde konstantní soustava činností českého dovolenkám. K dobru českých občanů je nutné zmínit poslední dobou stále se zvyšující trend provozu aktivního pohybu a sportu. V tomto dotazníkovém šetření pak obsadil dokonce první místo v počtu tázaných.

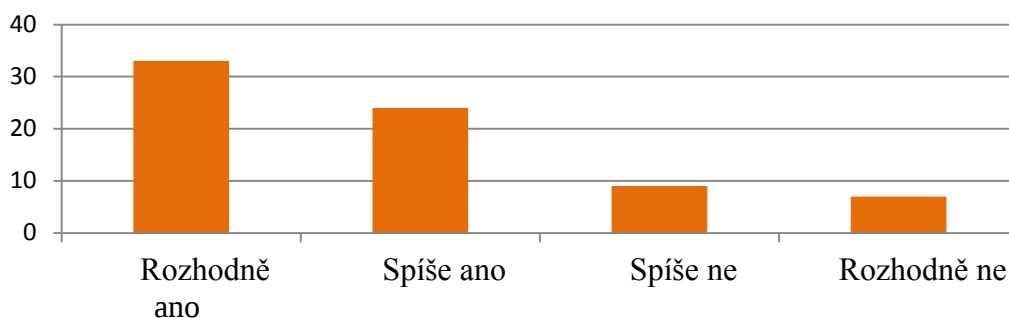
4.1.4 Vnímáte Německo jako destinaci pro letní prázdninovou dovolenou?



Graf č. 6

Naprostá většina tázaných má jednotný názor a to tedy: zamítavý postoj. Je to způsobeno bohužel stále ještě dobou minulou a její pohnutou historií, stejně jako se stále palčivou neznalostí a neochotou Čechů německé obyvatele přijmout. Z občanů, kteří se vyjádřili kladně, byli největší devizou návštěvy povětrnostní podmínky ostrova a přírodní faktory.

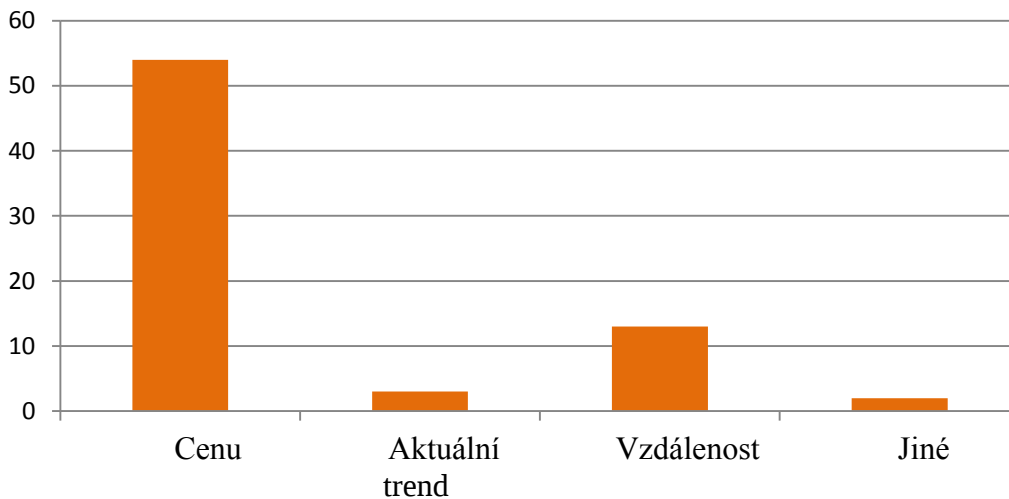
4.1.5 V případě vlastní dopravy považujete vzdálenost 700 km za lehce překonatelnou?



Graf č. 7

Otázka byla koncipována jako otevřená. Výzkumným šetřením bylo potvrzeno, že vzdálenost a s ní tedy související časová délka transportu v době letních dovolených je na poměry nejstaršího evropského kontinentu poměrně vysoká. Modelová destinace je dostupná v řádu cca 8 – 9 h příjemné jízdy.

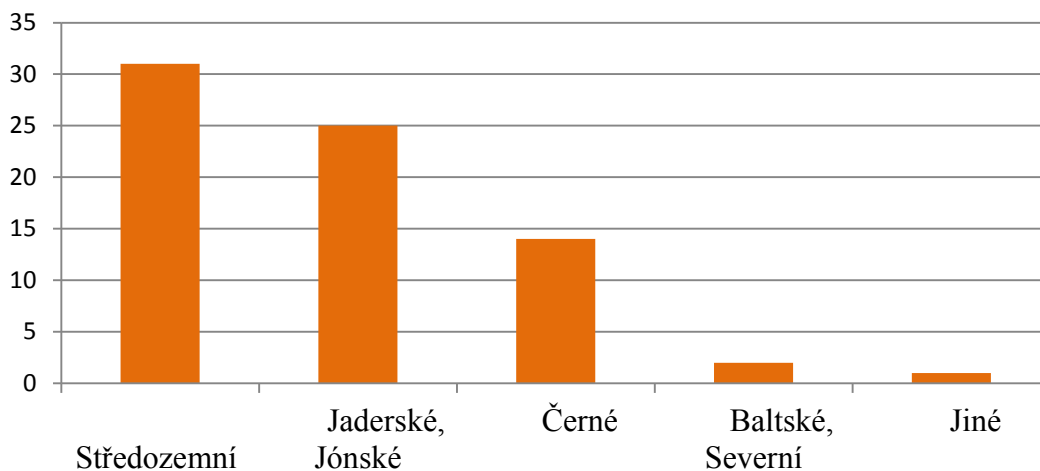
4.1.6 Při výběru letní dovolené upřednostňujete?



Graf č. 8

Zde se potvrdil všeobecný trend zemí východního bloku - cena. Velice zajímavá veličina byla vyhodnocena v bodu: aktuální trend. Malá osobní angažovanost velké části českých spoluobčanů. Malá informovanost. Konzumace předloženého programu bez vlastní iniciativy sledování trendů v oboru cestovní ruch.

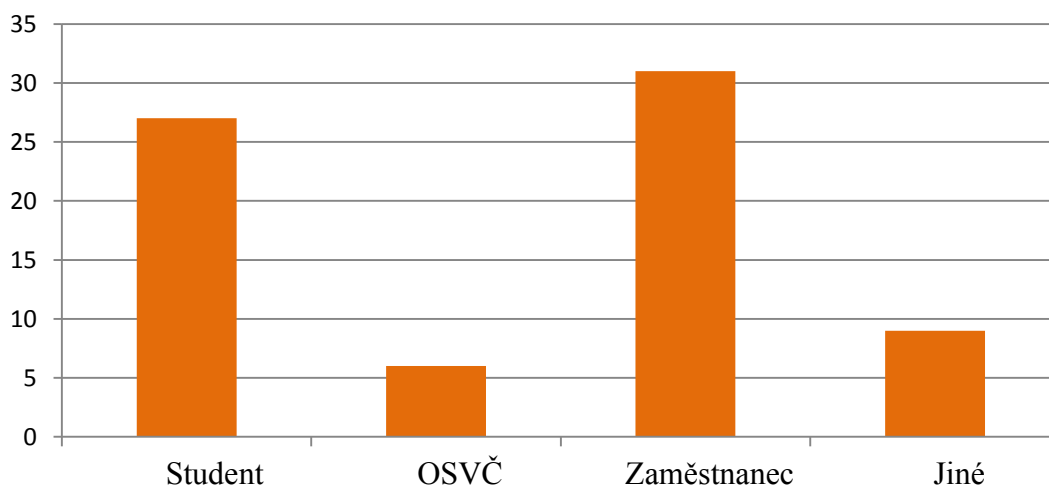
4.1.7 Jaké moře si představíte pod pojmem evropská letní dovolená?



Graf č. 9

Výsledky šetření potvrzují premisu Středomořského klimatu. Baltské ani Severní moře se nedostali ani nad 4% z celkově dotázaných. Pro Čechy nejoblíbenější destinace Chorvatsko se paradoxně umístilo na příčce druhé.

4.1.8 Jaké je vaše současné zaměstnání?



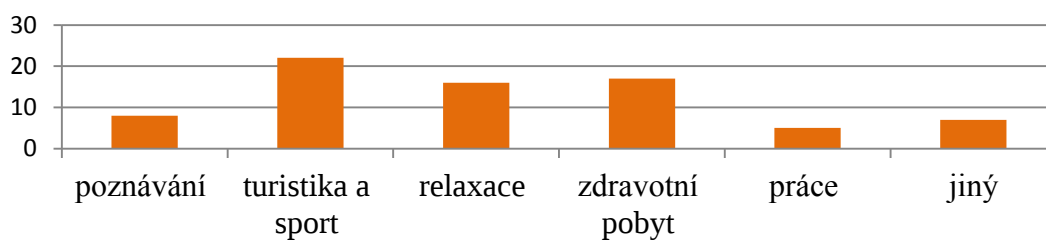
Graf č. 10

Tato otázka konfrontovala částečně na věkovou škálu dotázaných. Indiskrétní otázka tak tedy byla integrována do otázky č. 8. Zjištěná skupinová data o věku jsou pro současný výzkum zcela dostačující. Položka jiné představuje z více jak 75 % seniory.

4.2 Dotazník č. 2

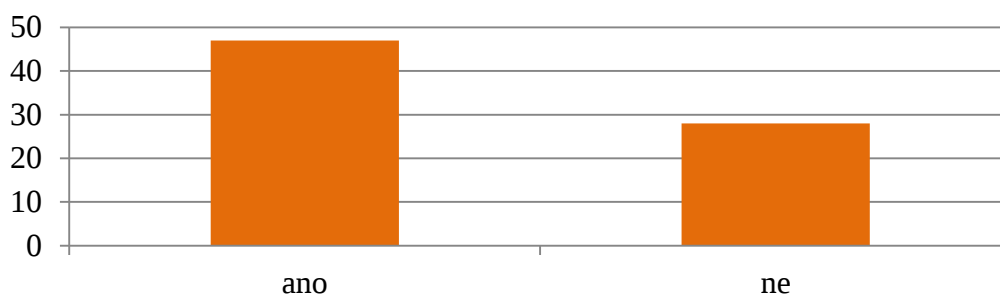
Profil návštěvníka ostrova Rujána. Sběr dat proběhl v hlavní sezóně (červenec 2011) v nejvýznamnější municipalitě ostrova: Ostseebad Binz.

4.2.1. Jaký je hlavní důvod Vaší návštěvy tohoto regionu?



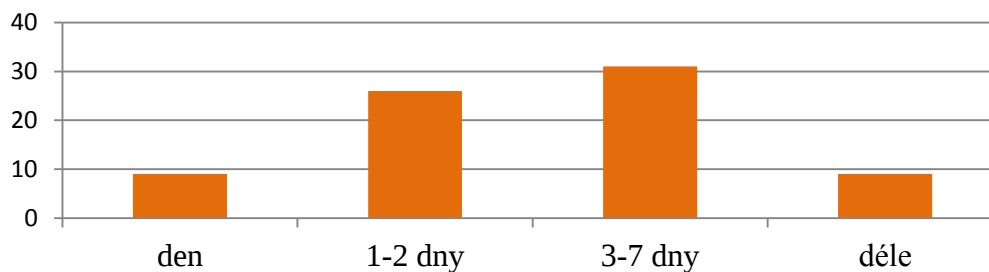
Graf č. 11

4.2.2 Jste v tomto regionu poprvé?



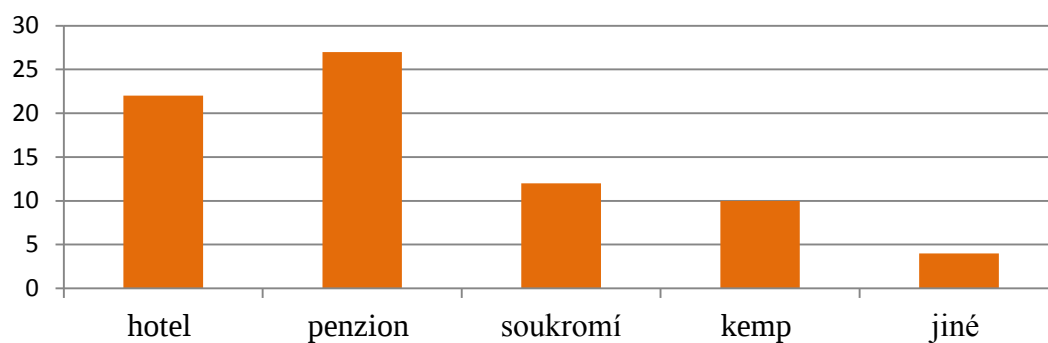
Graf č. 12

4.2.3 Jak dlouhý je plánovaný pobyt v oblasti?



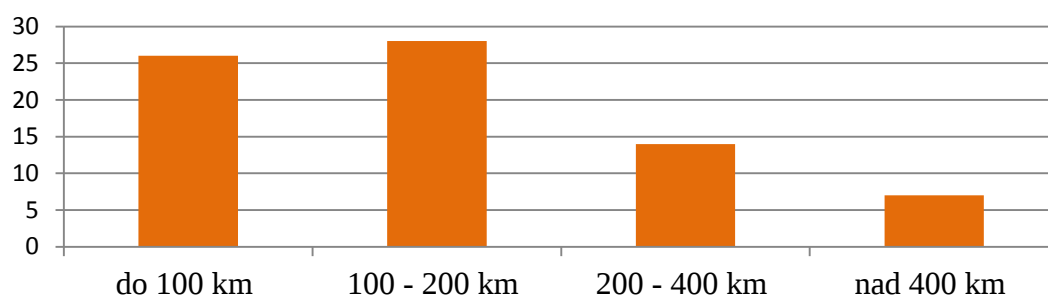
Graf č. 13

4.2.4 V jakém typu zařízení jste ubytován (a)?



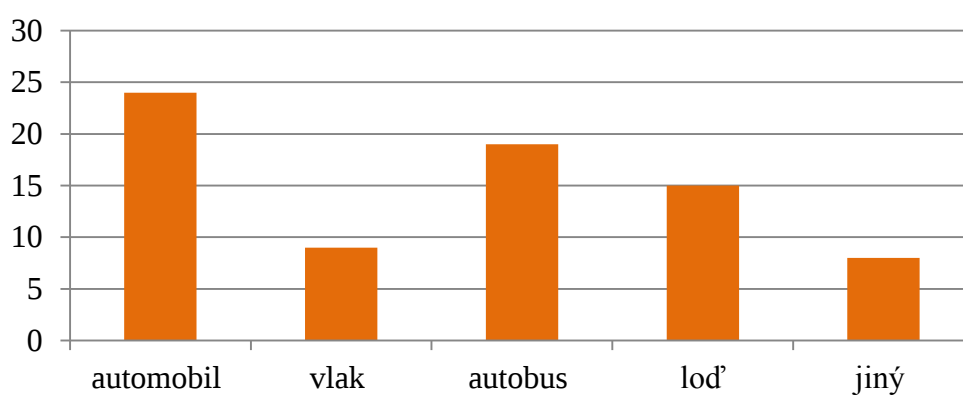
Graf č. 14

4.2.5 Z jaké vzdálenosti jste přijel (a)?



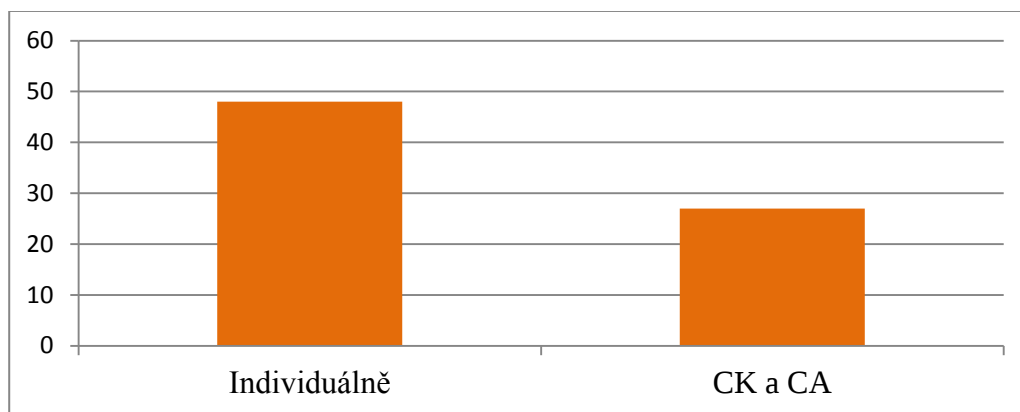
Graf č. 15

4.2.6 Jaký dopravní prostředek jste při cestě do tohoto regionu použil (a)?



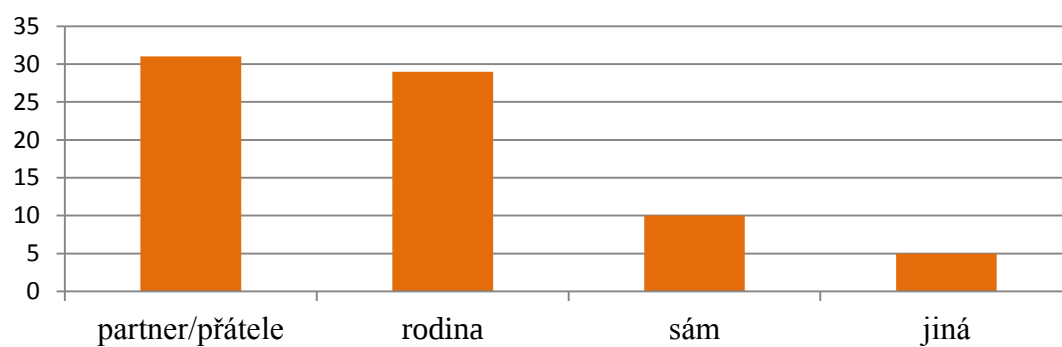
Graf č. 16

4.2.7 Jak je Vaše cesta organizována?



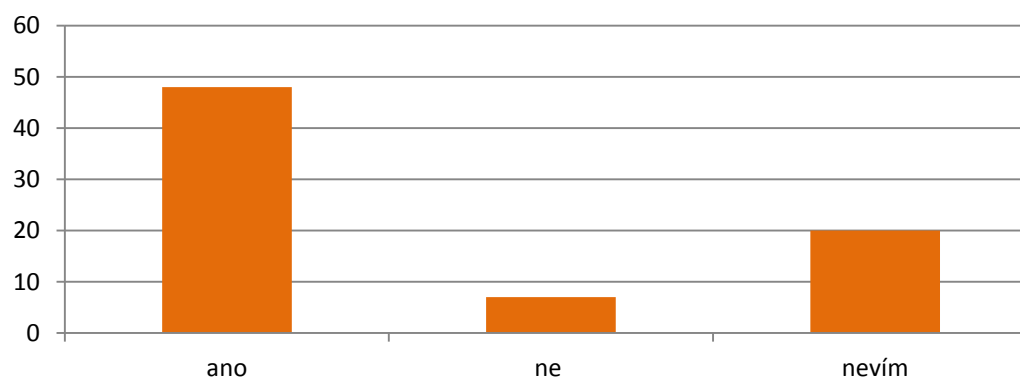
Graf č. 17

4.2.8 S kým jste přicestoval (a)?



Graf č. 18

4.2.9 Zvažujete do budoucna opakování Vaší návštěvy tohoto regionu?



Graf č. 19

5. Závěr

V této bakalářské práci jsme si stanovili cíl – na základě komplexní analýzy současného stavu Rujány definovat doporučení a zhodnotit možnosti dalšího rozvoje cestovního ruchu v následujících letech.

Z provedené analýzy vyplynula řada důležitých skutečností, které výrazně přispěly k definování jednotlivých doporučení.

Ostrov Rujána disponuje především *přírodními předpoklady*, které jsou doplněny ostatními předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (kulturně-historické apod.). Tento typ oblasti (destinace cestovního ruchu) má předpoklady pro rozvinutou, z hlediska počtu dnů dlouhodobější návštěvnost jak v domácím tak v příjezdovém zahraničním cestovním ruchu podle kvality a konkurenceschopnosti těchto předpokladů na domácím, resp. zahraničním trhu cestovního ruchu. Z historického hlediska byl rozvoj cestovního ruchu v evropských zemích vždy spjat s výraznými přírodními předpoklady. Tuto skutečnost ostrov Rujána plně potvrzuje. Prvopočátky cestovního ruchu jsou spjaty s *lázeňstvím*, tedy s takovou formou cestovního ruchu, která je výrazně spjata s přírodními předpoklady.

Po znovu sjednocení Německa došlo k *privatizaci* většiny ubytovacích a stravovacích zařízení, patrné byly i *zahraniční investice* v oblasti gastronomie a hotelnictví. Po politických změnách došlo i k dalším změnám – především ke *změně*

klientely (z cizinců začali přijíždět především Skandinávci, i když jejich podíl je dodnes velmi nízký; rozhodující roli tvoří Němci). Rujána se tak stala téměř výhradně destinací domácího cestovního ruchu.

Pro další rozvoj cestovního ruchu na Rujáně je možné definovat následující doporučení:

1. *Stále větší význam pro destinace cestovního ruchu má dopravní dostupnost (Rügenbrücke).*
2. *Nutnost reflektovat rostoucí poptávku po kvalitě, pohodlí, bezpečnosti a zdraví.*

Mezi nejdůležitější hotely s nejvyšším komfortem poskytovaných služeb v této oblasti patří Kurhaus ***** Binz, Travel Charme Hotels ***** Sellin a Radisson ***** Ralswiek.

Je zde nutné zmínit fakt, že oblast *Rujány nikdy nebyla terčem výhrůžek či jednání jakékoli formy terorismu*. Oblast by se měla představovat jako místo bezpečné rodinné dovolené, které nabízí služby na vysoké úrovni. Do budoucna by to mohlo napomoci většímu přílivu turistů.

3. *Soustředit pozornost na mimosezónní aktivity, po kterých roste poptávka*

Tato oblast je vyhledávanou destinací zejména v letních měsících, kdy sem plynou davy turistů, zejména pak ze samotného Německa. Opomíjeným faktem je však nedostatečná propagace místa v podzimních a zimních měsících. V této době se zde návštěvnost propadá takřka na nulovou. Občasné zájezdy turistů, kteří sem přijíždějí na jednodenní výlety, je z hlediska cestovního ruchu nedostatečná. Je nutné více podporovat propagaci regionu v období mimo hlavní sezónu tak, aby návštěvnost oblasti byla zachována i během podzimních a zimních měsíců.

4. *Pravidelně provádět marketingové akce*

Největším prostředkem, na který oblast spoléhá ve své propagaci, jsou každoroční katalogy cestovního ruchu, které vydává. Avšak měla by se zaměřit na propagaci svého regionu, zejména na výstavách a veletrzích cestovního ruchu a to také i v jiných zemích, nejen v Německu. Z hlediska propagace regionu by se měla zaměřit na nabízení komplexních balíčků služeb a spoléhat na kvalitní infrastrukturu, která se postupem času v regionu vybudovala či budovat bude. Myslím si, že by se region mohl prezentovat i v České republice. V mimosezóně nabízí mnoho hotelů přijatelné ceny, a některé by jistě v ČR získaly řadu důležitých zákazníků především u finančně zaopatřených starších občanů.

5. *Rostoucí poptávka po aktivních dovolených*

V poslední době se čím dál tím více klade na důraz na aktivní využití volného času, a to zejména během dovolených. Lidé již nechtějí trávit pouze dny nečinností na pláži, ale mají zájem o doprovázející služby, které se v poslední době objevily na trhu cestovního ruchu. Oblast Rujany je proslulá svou krásnou přírodou, čistým mořem a písčnými plážemi. Avšak z důvodů proměnlivosti počasí by mělo být více dbáno na budování materiálně technické základny pro využití volného času během špatného počasí. Na Rujáně úplně chybí např. velkokapacitní aquapark, jehož služby by mohli turisté využívat během nepříznivých povětrnostních podmínek. Jediný, který se nachází v okolí, je ve městě Sellin, tento však již nesplňuje vysoké nároky dnešní klientely. Je pravda, že můžeme nalézt ještě jeden ve městě Stralsund. V případě jeho návštěvy však musíme opustit ostrov a v případě zhoršeného počasí bývá přeplněn. Z hlediska posledního vývoje trendů je důležitým segmentem na trhu klientela golfistů. Na základě tohoto vývoje v oblasti by mohlo dojít ke vzniku nových hřišť, poskytujících nejen služby základní, ale také doplňkové (především potom stravovací a zábavní, jelikož příslušná klientela většinou patří k té movitější).

6. *Cestovní ruch spěje k individualizaci*

V poslední době se projevuje trend v individualizaci cestování. Lidé postupem času začínají méně využívat služeb cestovních kanceláří a více se začínají zaměřovat na své individuální cesty. Z tohoto důvodu je nutné zapojit ubytovací kapacity na portály informačních a rezervačních systémů na internetu, kde mohou být snadno vyhledány zákazníci. Je také nutné více využívat internetu k propagaci menších hotelů, která by měla být uveřejněna ve více jazycích, nejen pouze v němčině. V poslední době se také rozmáhá trend zdravé výživy a návrat k zažitým obyčejům a to dává prostor ke vzniku takzvaných biohotelů, které se zaměřují zejména na zdraví svých zákazníků. Nejdůležitějším faktorem je strava, která musí mít označení bio. Obliba těchto hotelů vzrůstá zejména v Rakousku, které těží ze svého umístění v přírodě. Rujána je ideálním místem, které by se stalo pro svůj zachovalý přírodní ráz místem vzniku dalších ubytovacích kapacit tohoto typu.

Informační zdroje

Tištěné zdroje

IVORY; Michael: *Velký průvodce Německo*. Brno: Computer Press, a. s., 2007. Stran 399; ISBN 978-80-251-1678-4

BRANSCHIED; Barbara: *Rügen, Hiddensee*. Ostfildern: Karl Baedeker Verlag, GmbH, 2000. Stran 215; ISBN: 3-87504-153-4

INDROVÁ; Jarmila; kolektiv: *Cestovní ruch [ZÁKLADY]*. Praha: VŠE – Oeconomica, 2009. Stran 12; ISBN 978-80-245-1569-4

BERGMANN; Heiko: *Strandkorb, Bäderdampfer und Feriendienst*. Ueckermünde: Küsten – Regionalverlag, 2005. Stran 96; ISBN 3-9809539-1-2

TOUŠEK; V.; KUNC; J.; VYSTOUPIL; J.; a kolektiv: *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2008. Stran 405; ISBN 978-80-7380-114-4

BLÁŽEK; Jiří; UHLÍŘ; David: *Teorie regionálního rozvoje*. Praha: Karolinum, 2002. Stran 209; ISBN 80-246-0384-5

HOMOLKOVÁ; Božena; *Reálie německy mluvících zemí*. Plzeň: Fraus, 1997. Stran 116; ISBN 80-7238-329-9

WERNICKE; Joachim; SCHWARTZ; Uwe; *Der Koloss von Prora auf Rügen*. Putbus: Verlag Museum Prora, 2006. Stran:156; ISBN 978-3-7845-4902-6

TOLA; José: *Fyzická geografie*. Praha: Fragment s. r. o.; 2005. Stran 94; ISBN 80-253-0081-1

Internetové zdroje

[1] *Aktualita*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Rujána: dovolenkový totalitní hit dnes láká movité i baťůžkáře.

Dostupné z WWW:

<http://cestovani.idnes.cz/igsvet.aspx?c=A090824_114046_igsvet_tom>

[2] *Aktualita -sever*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Sever a západ Evropy sužují přivalové deště. Na Rujáně se zřítíl útes, 15. 8. 2011.

Dostupné z WWW:

<<http://zpravy.ihned.cz/svet-evropa/c1-52584090-sever-a-zapad-evropy-suzuji-privalove-deste-na-rujane-se-zritil-utes>>

[3] *Baltské moře*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Ostsee.

Dostupné z WWW:

<<http://de.wikipedia.org/wiki/Ostsee>>

[4] *Baltské moře –všeobecné informace*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Ostsee.

Dostupné z WWW:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Baltsk%C3%A9_mo%C5%99e>

[5] *BFN*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Bundesamt für Naturschutz.

Dostupné z WWW:

<<http://www.bfn.de/>>

[6] *Brakická voda*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Brakická voda.

Dostupné z WWW:

<http://cs.dofollow.be/wiki/Brakick%C3%A1_voda>

[7] *Dálniční síť*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Ostsee.

Dostupné z WWW:

<http://www.dalnice.com/historie/planovani/nem/provoz/seznam_uvod.htm>

[8] *DB*. [online]. [cit. 2011-11-04]. *Im Blickpunkt*.

Dostupné z WWW:

<<http://www.db.de>>

[9] *Geografie Německa*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Geografie.

Dostupné z WWW:

<<http://www.nemeckomf.estranky.cz/clanky/geografie/gografie.html>>

[10] *Informace*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Všeobecné informace.

Dostupné z WWW:

<<http://www.ruegenmagic.de>>

[11] *Kreidefelsen*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Informace.

Dostupné z WWW:

<<http://www.germanplaces.com/germany/chalk-cliffs-jasmund-national-park.html>>

[12] *Letiště Güttin'*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Letiště v Güttin.

Dostupné z WWW:

<<http://www.flugplatz-ruegen.de/>>

[13] *Mecklenburg Vorpommern*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Mecklenburg

Vorpommern.

Dostupné z WWW:

<http://www.mecklenburg-vorpommern.eu/cms2/Landesportal_prod/Landesportal/content/de/Unser_Land_fuer/index.jsp>

- [14] *Národní park Jasmund*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Národní park Jasmund.
Dostupné z WWW:
<www.nationalpark-jasmund.de>
- [15] *Natalita, mortalita na Rujáně*. [online]. [cit. 2011-11-04]. ANALÝZA: Vývoj porodnosti regionů Německa po roce 1950.
Dostupné z WWW:
<http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=507>
- [16] *Nezaměstnanost na Rujáně*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Stav nezaměstnanosti.
Dostupné z WWW:
<http://www.arbeitsagentur.de/nn_8058/Navigation/Dienststellen/RD-N/Stralsund/Agentur/Zahlen-Daten-Fakten/Zahlen-Daten-Fakten-Nav.html>
- [17] *Oficiální stránky města*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Město Stralsund.
Dostupné z WWW:
<www.stralsund.de>
- [18] *Ostrov Hiddensee*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Ostrov Hiddensee.
Dostupné z WWW:
<<http://www.hiddensee.de/inselfuehrer/geschichte.html>>
- [19] *Ostseebad Binz*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Ostseebad Binz.
Dostupné z WWW:
<<http://www.ostseebad-binz.de/>>
- [20] *Poslední zemětřesení v Německu*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Zemětřesení zasáhlo západ Německa.
Dostupné z WWW:
<<http://zahranicni.eurozpravy.cz/eu/33811-zemetreseni-zasahlo-zapad-nemecka/>>

- [21] *Plattdeutsch*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Plattdeutsch.
Dostupné z WWW:
<<http://www.plattdeutsch.net/>>
- [22] *Prora*. [online]. [cit. 2011-11-04]. KdF Resort Complex at Prora.
Dostupné z WWW:
<www.thirdreichruins.com/prora>
- [23] *Průzkum*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Věkové složení obyvatel Rujány.
Dostupné z WWW:
<http://sisonline.statistik.mv.de/sachgebiete/A117303K/stand/7/Bevoelkerung_nach_Altersgruppen_am_3112_nach_Kreisen>
- [24] *Rakytník řešetlákový*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Rakytník řešetlákový.
Dostupné z WWW:
<<http://ekozahrady.com/rakytник.htm>>
- [25] *Rasender Roland*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Die Geschichte der Rügenschon Kleinbahnen.
Dostupné z WWW:
<<http://www.ruegensche-baederbahn.de/geschichte.html>>
- [26] *Rozhlas*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Ptačí chřipka na Rujáně.
Dostupné z WWW:
<<http://www.rozhlas.cz/svet/portal/zprava/227729>>
- [27] *RPNV*. [online]. [cit. 2011-11-04]. RPNV.
Dostupné z WWW:
<www.rpnv.de>
- [28] *Ruegencenter*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Ruegencenter.
Dostupné z WWW:
<<http://www.ruegencenter.de/entdecke/rueg-haefen.cfm>>

- [29] *Ruegen infoweb*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Ruegen infoweb.
Dostupné z WWW:
<<http://www.ruegen-infoweb.de/ruegendamm-altefaehr.htm>>
- [30] *Rujána*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Zahlen & Fakten.
Dostupné z WWW:
<<http://www.ruegen-infoweb.de/ruegendamm-altefaehr.htm>>
- [31] *Rügenbrücke*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Rügenbrücke.
Dostupné z WWW:
<http://www.brueckenweb.de/2content/datenbank/bruecken/2brueckenblatt.php?bas=2_732>
- [32] *Scandlines*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Scandlines transports.
Dostupné z WWW:
<<http://www.scandlines.com/en>>
- [33] *Slované v polabí*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Polabští slované.
Dostupné z WWW:
<<http://slavonie.org/2009/09/06/polabsti-slovane/>>
- [34] *Statistiky na internetu*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Datenbanken.
Dostupné z WWW:
<http://www.statistik-mv.de/cms2/STAM_prod/STAM/de/bhf/Regionaldaten%2c_Datenbanken/index.jsp>
- [35] *Unesco Biosférická rezervace Südost Rügen*. [online]. [cit. 2011-11-04].
UNESCO-Biosphärenreservat Südost-Rügen.
Dostupné z WWW:
<<http://www.unesco.de/suedostruegen.html>>

[36] *UNWTO*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Světová organizace cestovního ruchu.

Dostupné z WWW:

<www.unwto.com>

[37] *Vize UNWTO 2020*. [online]. [cit. 2011-11-04]. UNWTO's Tourism 2020 Vision.

Dostupné z WWW:

<<http://www.zinternationalinsurance.com/blog/unwtos-tourism-2020-vision/>>

[38] *Zemětřesení v SRN*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Die zuletzt georteten Lokalbeben.

Dostupné z WWW:

<<http://www.seismo.uni-koeln.de/events/index.htm>>

[39] *Zugspitze*. [online]. [cit. 2011-11-04]. Základní informace o společnosti Scandlines:

Dostupné z WWW:

<http://www.scandlines.cz/vitejte_na_palube/zakladni_informace.html>

Seznam grafů

Graf č. 1.: Grafické znázornění vývoje věkového složení obyvatelstva Rujány v letech 1999 - 2010.....	29
Graf č. 2.: Vize UNWTO pro rok 2020.....	37
Graf č. 3.: Jste Žena x Muž.....	54
Graf č. 4.: Pocházíte z ČR ?.....	55
Graf č. 5.: Jak trávíte převážně letní dovolenou v zahraničí?.....	55
Graf č. 6.: Vnímáte SRN jako destinaci pro letní prázdninovou dovolenou?...	56
Graf č. 7.: V případě vlastní dopravy považujete vzdálenost 700 km za lehce překonatelnou?.....	56
Graf č. 8.: Při výběru letní dovolené upřednostňujete?.....	57
Graf č. 9.: Jaké moře si představíte pod pojmem evropská letní dovolená?.....	57
Graf č. 10.: Jaké je vaše současné zaměstnání?.....	58
Graf č. 11.: Jaký je hlavní důvod Vaší návštěvy tohoto regionu?.....	58
Graf č. 12.: Jste v tomto regionu poprvé?.....	59
Graf č. 13.: Jak dlouhý je plánovaný pobyt v oblasti?.....	59
Graf č. 14.: V jakém typu zařízení jste ubytován (a)?.....	59
Graf č. 15.: Z jaké vzdálenosti jste přijel (a)?.....	60
Graf č.16.: Jaký dopravní prostředek jste použil (a)?.....	60
Graf č. 17.: Jak je Vaše cesta organizována?.....	60
Graf č. 18.: S kým jste přicestoval (a)?.....	61
Graf č. 19.: Zvažujete do budoucna opakování Vaší návštěvy regionu?.....	61

Obrazová příloha zdroje:

Obrázek č.1: *Faktory působící zátěž životního prostředí.* [online]. 2011.

[cit. 2011-11-28].

Dostupné z WWW:

<http://fzp.ujep.cz/projekty/wd-44-07-1/dokumenty/KNIHA_Revitalizace_II_cast.pdf>

Obrázek č. 2: *Pobřeží.* [online]. 2011. [cit. 2011-11-28].

Dostupné z WWW:

<<http://www.ruegenmagic.de/desktopmotive-ruegen/Kreidekueste-Ruegen1-1280x1024.jpg>>

Obrázek č. 3: *Křídové útesy.* [online]. 2011. [cit. 2011-11-28].

Dostupné z WWW:

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/ca/07.07.18.R%C3%BCgen_Kreidefelsen4.jpg/1500px-07.07.18.R%C3%BCgen_Kreidefelsen4.jpg>

Obrázek č. 4: *Fotomapa.* [online]. 2011. [cit. 2011-11-28].

Dostupné z WWW:

<<http://www.zonu.com/images/0X0/2011-06-10-13939/Satellite-Image-of-Rugen.jpg>>

Obrázek č. 5: *Kurhaus - Ostseebad Binz.* [online]. 2011. [cit. 2011-11-28].

Dostupné z WWW:

<<http://static.panoramio.com/photos/original/4070377.jpg>>

Obrazová příloha:



Obrázek č. 2



Obrázek č. 3



Obrázek č. 4



Obrázek č. 5

Pokud není uveden zdroj obrázku, grafu či tabulky, jedná se vlastní zdroj autora práce.

Dotazník - Výzkum lukrativnosti ostrova Rujána (Německo) pro české spoluobčany

v rámci letní dovolené

Vážení respondenti,

cílem tohoto dotazníku je zjistit motivaci, obecné povědomí a vnímání českých spoluobčanů o modelové oblasti Rujána. Vaše odpovědi v tomto dotazníku budou využity pouze pro studijní potřeby a to při zpracování bakalářské práce – Rujána – významná oblast cestovního ruchu. U každé otázky vyberte, prosím, pouze jednu odpověď. Předem Vám děkuji za vyplnění tohoto dotazníku.

U každé otázky OZNAČTE prosím vždy jednu odpověď, která je pro Vás charakteristická či nejlépe vyjadřuje Váš názor či postoj.

1. Jste žena x muž ?

a) Žena

b) Muž

2. Pocházíte z ČR?

a) Ano

b) Ne

3. Jak trávíte letní dovolenou v zahraničí?

a) Aktivní pohyb a sport

b) Lenošení na pláži

c) Poznávání kulturních památek

d) Jinak

4. Vnímáte SRN jako destinaci pro letní prázdninovou dovolenou?

a) Ano

b) Ne

5. V případě vlastní dopravy do destinace letní dovolené považujete vzdálenost 700 km (jeden směr) za lehce překonatelnou?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Rozhodně ne

6. Při výběru letní dovolené je rozhodujícím faktorem?

- a) Cena
- b) Aktuální trendy
- c) Vzdálenost
- d) Jiné

7. Jaké moře si představíte pod pojmem evropská letní dovolená?

- a) Středozemní
- b) Jaderské, Jónské, Egejské
- c) Černé
- d) Baltské, Severní
- e) Jiné

8. Jaké je vaše současné zaměstnání?

- a) Student
- b) OSVČ
- c) Zaměstnanec
- d) Jiné

Děkuji za Váš čas a spolupráci při vyplňování dotazníku a přeji hezký den. Milan Doležálek